

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za privredu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 61. sjednici, održanoj 13.12.2024. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o stanju privrede na području Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu sa posebnim osvrtom na stanje poduzetništva, koja čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Informacija iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- 24- 20650 /24
Datum, 13.12.2024. godine
Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za privredu,
 1x Stručna služba Skupštine,
1x a/a.

*M
ib*

**INFORMACIJA
O STANJU PRIVREDE NA PODRUČJU
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA 2023. GODINU
SA POSEBNIM OSVRTOM NA STANJE PODUZETNIŠTVA**

Zenica, decembar 2024. godine

UVOD

Programima rada Skupštine i Vlade Zeničko-dobojskog kantona za 2024. godinu te Godišnjim planom rada Ministarstva za privredu Zeničko-dobojskog kantona za 2024. godinu predviđena je izrada Informacije o stanju privrede na području Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu, sa posebnim osvrtom na stanje poduzetništva. Ministarstvo za privredu je, koristeći raspoložive izvore i svoju nadležnost, sačinilo ovu Informaciju.

Pri izradi Informacije korišteni su sljedeći izvori:

- zvanični podaci institucija Federacije Bosne i Hercegovine i Vanjskotrgovinske komore BiH,
- baze podataka o privrednim subjektima,
- spoznaje do kojih se došlo u svakodnevnom radu.

Prikupljanje podataka ograničeno je mnogim problemima vezanim za pravovremenost i obuhvat prikupljenih (dostavljenih) podataka.

Na konačnu ocjenu stanja privrede u znatnoj mjeri su uticali mnogi faktori, a posebno se ističu:

- Nivo "sive" ekonomije,
- Otežan pristup kapitalu za investicije i obrtnom kapitalu,
- Otežano obezbjeđenje novih tehnologija,
- Usporeno usvajanje svjetskih i evropskih standarda kvaliteta (nedostatak akreditovanih institucija-laboratorija za certificiranje proizvoda i usluga), postojeći laboratoriji djeluju lokalno, nemaju status nacionalnih laboratorija, jer nisu u skladu sa EN ili ISO normama (laboratorije za ispitivanje proizvoda od drveta, metala ili hrane),
- Nedovoljno stimulativan ambijent za investiranje u odnosu na šire okruženje.

Bez obzira na činjenicu da je Federacija Bosne i Hercegovine i Bosna i Hercegovina nadležna za donošenje mjera makroekonomske politike, Vlada Kantona je svojim projektima, mjerama i intenzivnom saradnjom sa lokalnom upravom nastojala privredni ambijent učiniti pogodnijim za poduzetnike.

Tokom prethodnih godina, u sklopu Vladinih aktivnosti i aktivnosti Ministarstva za privredu, realizirano je niz projekata koji su rezultirali poboljšanjem poslovnog ambijenta, a posebno se ističu:

- Projekti kapitalnih ulaganja,
- Projekti subvencioniranja privrednih aktivnosti Ministarstva za privredu,
- Priprema i izgradnja poslovnih zona.

Svi ovi projekti kao i ključne mjere koje je Vlada Kantona poduzimala na unapređenju stanja u oblasti privrede dugoročnog su karaktera. Njihovi puni efekti će biti vidljivi kroz privredna kretanja (pokazatelji, statistički podaci itd.) u narednim godinama.

1. STATISTIČKI POKAZATELJI STANJA U PRIVREDI

1.1. Kretanje osnovnih pokazatelja po kantonima i Federaciji Bosne i Hercegovine

U cilju sagledavanja osnovnih pokazatelja korišteni su zvanični podaci Federalnog zavoda za statistiku i Vanjskotrgovinske komore BiH. Izvršeno je kompariranje osnovnih pokazatelja stanja u Kantonu sa istim podacima u drugim kantonima i Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ovi podaci dati su u Tabeli 1.

Tabela 1. Osnovni pokazatelji privrednih/gospodarskih i drugih kretanja po kantonima

	Indeksi fizičkog obima ind. proizvodnje		Broj zaposlenih Q		Prosječna neto plaća u KM Q		Broj nezaposlenih Q		Ostvarene investicije u (KM) x 10 ³		Pokrivenost uvoza izvozom u % I-XII 2023. godine	Trgovinski bilans u hilj. KM I-XII 2023. godine
	'23/'22	'22./'21.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2022.	2021.	2023.	2023.
Federacija BiH	95,8	101,2	151.132	535.665	1.261	1.114	271.904	285.158	4.641.253	3.797.502	56,6	-8.288.510
<i>Unsko-sanski</i>	97,4	98,8	38.385	38.353	1.157	1.021	27.862	29.271	209.997	161.231	116,2	115.399
<i>Posavski</i>	93,7	104,4	6.533	6.459	1.153	1.025	3.716	3.891	38.066	36.411	35,7	-319.271
<i>Tuzlanski</i>	96,8	101,3	101.715	101.192	1.161	1.022	64.488	68.213	626.115	470.068	90,4	-274.363
Zeničko-dobojski	90,0	97,3	83.022	82.740	1.076	962	50.589	50.589	780.086	626.051	87,9	-289.896
<i>Bosansko-podrinjski</i>	88,6	97,3	6.820	6.980	1.225	1.026	2.797	2.901	62.473	45.372	180,6	120.768
<i>Srednjobosanski</i>	93,9	104,3	50.378	50.474	1.030	893	30.119	30.650	253.633	182.082	72,1	-354.155
<i>Hercegovačko-neretvanski</i>	106,2	88,6	56.393	54.898	1.327	1.198	25.401	27.588	542.753	448.012	47,8	-1.041.948
<i>Zapadno – hercegovački</i>	100,6	103,4	21.484	20.915	1.130	1.002	10.122	10.797	197.694	166.764	48,0	-1.418.745
<i>Kanton Sarajevo</i>	98,5	96,0	159.636	156.488	1.558	1.390	51.232	55.506	1.184.649	1.014.634	26,7	-5.023.105
<i>Kanton 10</i>	106,7	92,8	11.293	11.235	1.168	1.047	5.578	5.752	116.794	45.704	116,7	21.947

Izvor podataka: Publikacije "Zeničko-dobojski kanton u brojkama" i "Federacija BiH u brojkama", Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

Tabela 2. Rang osnovnih pokazatelja Zeničko-dobojskog kantona u Federaciji BiH

God.	Indeksi fizičkog obima ind. proiz.	Ostvarene investicije u KM x10 ³	Broj zaposlenih u XII mjesecu	Prosječna neto plaća u KM	Pokrivenost uvoza izvozom	Trgovinski bilans u KM x10 ³
2021.	9	2	3	9	3	1
2022.	7	2	3	9	4	4
2023.	9	-	3	9	5	5

Izvor: Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH 2023. godina

Iz Tabele 2. evidentno je da Kanton u 2023. godini, u odnosu na druge kantone, iskazuje zavidne rezultate u oblastima ostvarenih investicija i broja zaposlenih u odnosu na 2022., odnosno 2021. godinu.

Nepovoljan rang nekih pokazatelja odraz je opće strukture kantonalne privrede i statističkih kriterija (podaci svih velikih poslovnih sistema koji djeluju i u ZDK ne evidentiraju se u ZDK), naročito kod investicija, spoljnotrgovinske razmjene, prosječnih neto plaća i sl.

1.2. Fizički obim industrijske proizvodnje

Bez obzira na mali obuhvat statističkih istraživanja (broj statističkih tačaka – oko 100), indeks fizičkog obima industrijske proizvodnje kantonalne privrede u posljednjih nekoliko godina se neprekidno mijenjao. Detaljni komparativni podaci sa Federacijom BiH po godinama, dati su u Tabeli 3.

Tabela 3. Indeksi fizičkog obima industrijske proizvodnje

	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2022/2021	2023/2022
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	96,6	93,6	101,2	102,0	97,3	90,0
FEDERACIJA BiH	100,8	104,4	94,2	109,8	101,2	95,8

Posmatrajući ovaj parametar po područjima i potpodručjima djelatnosti u Kantonu za 2023/2022. godinu evidentno je stanje koje pokazuje blagi stepen pada, što je prikazano u Tabeli 4.

Iz Tabele 4. je evidentno da su sva područja djelatnosti industrije (sem područja: C11-Proizvodnja pića, C29-Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica, C32-Ostala prerađivačka industrija i C33-Popravak i instaliranje mašina i opreme koje su imale relativni rast) doživjela pad indeksa industrijske proizvodnje.

Tabela 4. Indeksi fizičkog obima industrijske proizvodnje

PODRUČJA I PODPODRUČJA DJELATNOSTI	$\frac{Q}{Q} \frac{2022.}{2021.}$	$\frac{Q}{Q} \frac{2023.}{2022.}$
INDUSTRIJA UKUPNO	97,3	90,0
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA		
AI Intermedijarni proizvodi, osim energije	96,6	93,3
AE Energija	92,7	82,6
BB Kapitalni proizvodi	111,1	99,6

ru
ju

CD Trajni proizvodi za široku potrošnju	97,2	90,8
CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju	99,7	89,8
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a		
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	89,2	76,9
05 Vađenje ugljena i lignita	89,2	77,0
08 Vađenje ostalih ruda i kamenja	-	-
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	98,8	92,6
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	114,7	93,5
11 Proizvodnja pića	91,8	106,7
13 Proizvodnja tekstila	69,3	66,4
14 Proizvodnja odjeće	112,5	96,5
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	106,6	68,9
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja, proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	104,3	87,7
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	99,2	91,5
18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	134,5	102,9
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	87,7	85,4
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	103,3	86,1
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	120,6	99,1
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih i mineralnih proizvoda	113,2	101,1
24 Proizvodnja baznih metala	83,4	90,3
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda osim mašina i opreme	136,2	115,5
27 Proizvodnja električne opreme	110,1	96,8
28 Proizvodnja mašina i uređaja d.n.	93,1	86,4
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	89,2	109,8
31 Proizvodnja namještaja	97,7	89,8
32 Ostala prerađivačka industrija	147,6	166,0
33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	118,3	175,1
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE/OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM I PLINOM	95,0	85,0
35 Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom	95,0	85,0

—* Indeks veći od 300,0

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama", Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

1.3. Vanjskotrgovinska razmjena

Vanjskotrgovinska razmjena ima dugu tradiciju u Zeničko-dobojskom kantonu. U proteklom periodu ona je neprekidno rasla.

Komparativni podaci vanjskotrgovinske razmjene Zeničko - dobojskog kantona za 2021., 2022. i 2023. godinu prikazani su u Tabeli 5.

Tabela 5. Komparativni podaci vanjskotrgovinske razmjene Zeničko-dobojskog kantona (u 000 KM)

		IZVOZ	UVOZ	OBIM (I+U)	SALDO (I-U)	POKRIVENOST (%)
2023.	BiH	17.169.735	28.243.850	45.413.585	-11.074.115	60,79
	F BiH	11.163.654	19.733.306	30.896.960	-8.569.652	56,57
	ZDK	2.108.445	2.398.341	4.506.786	-289.896	87,91
2022.	BiH	18.377.957	29.119.449	47.497.406	-10.741.492	63,11
	F BiH	12.106.706	15.132.208	27.238.914	-3.025.502	80,00
	ZDK	2.302.754	2.592.033	4.894.787	-289.279	88,84

2021.	BiH	14.620.569	21.946.866	36.567.435	7.326.297	66,62
	F BiH	9.571.099	15.131.784	24.702.883	-5.560.685	63,25
	ZDK	2.003.527	1.880.078	3.883.605	123.449	106,56

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama", Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

Iz prethodne tabele evidentan je pad vanjskotrgovinske razmjene privrede Zeničko-dobojskog kantona tokom 2023. godine u odnosu na 2022. godinu i on iznosi 7,92%. Istovremeno je pokrivenost uvoza izvozom bila 87,91%.

Prema navedenim podacima, komparirajući podatke vanjskotrgovinske razmjene Kantona za 2023. godinu, može se konstatovati sljedeće:

- Zeničko-dobojski kanton je u odnosu na druge kantone Federacije BiH po vanjskotrgovinskoj razmjeni u 2023. godini bio na trećem mjestu, iza Kantona Sarajevo, Tuzlanskog kantona,
- Prema pokrivenosti uvoza izvozom Zeničko-dobojski kanton je u 2023. godini bio na četvrtom mjestu, iza Bosansko-podrinjskog kantona, Unsko-sanskog i Tuzlanskog kantona,
- Udio Kantona u ukupnom izvozu Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini je 18,88%, a u uvozu 12,15%.

U narednoj tabeli dat je pregled ranga najznačajnijih zemalja trgovinskih partnera privrede Zeničko-dobojskog kantona u izvozu i uvozu tokom 2023. godine.

Tabela 6. Pregled ranga najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera privrede ZDK

	Struktura u % 2023.	IZVOZ hilj./tis. KM u 000 KM			Struktura u % 2023.	UVOZ hilj./tis. KM u 000 KM	
		2023.	2022.			2023.	2022.
		UKUPNO	100,00			2.108.445	2.302.754
Njemačka	19,57	412.608	442.880	Italija	14,71	352.782	394.114
Hrvatska	10,67	225.041	277.900	Njemačka	10,90	261.357	243.668
Srbija	10,62	223.908	247.224	Srbija	7,13	170.975	191.893
Italija	9,65	203.485	225.934	SAD	7,62	182.849	243.948
Slovenija	9,03	190.312	181.577	Slovenija	5,62	134.694	133.642
Nizozemska	4,45	93.881	101.476	Turska	7,67	183.964	244.521
Austrija	3,38	71.174	85.376	Poljska	5,55	133.149	124.225
Francuska	3,33	70.295	81.070	Kina	7,43	178.222	110.390
Rumunija	2,63	55.505	61.911	Hrvatska	3,33	79.904	65.883
Češka	4,01	84.541	51.062	Austrija	3,11	74.533	72.229
Ostale zemlje	22,66	477.695	546.344	Ostale zemlje	26,93	645.912	767.520

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama", Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

Dakle, tokom 2023. godine u odnosu na 2022. godinu, privreda Zeničko-dobojskog kantona je najveću vanjskotrgovinsku razmjenu ostvarila sa: Njemačkom, Hrvatskom, Srbijom, Italijom, Sjedinjenim američkim državama, Slovenijom i Turskom.

U narednoj tabeli dat je pregled izvoza i uvoza Kantona prema području djelatnosti:

Tabela 7: Izvoz i uvoz po područjima djelatnosti

	IZVOZ I UVOZ PO PODRUČJIMA KLASIFIKACIJE DJELATNOSTI /U 000. KM/					
	IZVOZ			UVOZ		
	2023. /KM/	2022. /KM/	<u>2023</u> <u>2022</u>	2023. /KM/	2022. /KM/	<u>2023</u> <u>2022</u>
UKUPNO	2.108.445	2.302.754	91,56	2.398.341	2.592.033	92,53
A- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	6.015	5.836	103,07	117.883	146.525	80,45
B- Vađenje rude i kamena	16.548	9.687	170,83	208.698	349.161	59,77
C- Prerađivačka industrija	1.995.024	1.891.584	105,47	2.064.030	2.083.047	99,09

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama". Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

Iz prethodne tabele je evidentno da je dominantan izvoz i uvoz ostvarila prerađivačka industrija. Nepovoljan je trend izvoza jer se smanjio u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu. Uvoz u 2023. godini se smanjio u odnosu na 2022. godinu, ali je i dalje veći od izvoza za 2023. godinu.

U narednoj tabeli dat je pregled izvoza i uvoza Kantona prema namjeni proizvoda:

Tabela 8. Izvoz i uvoz prema međunarodnoj klasifikaciji ekonomske namjene proizvoda

	IZVOZ I UVOZ PREMA MEĐUNARODNOJ KLASIFIKACIJI EKONOMSKE NAMJENE PROIZVODA /U 000 KM/					
	IZVOZ			UVOZ		
	2023.	2022.	<u>2023.</u> <u>2022.</u>	2023.	2022.	<u>2023.</u> <u>2022.</u>
UKUPNO	2.108.445	2.302.754	91,56	2.398.341	2.592.033	92,53
Hrana i žive životinje	98.883	83.172	118,89	266.455	232.278	114,71
Pića i duhan	797	943	84,52	5.504	5.913	93,08
Sirove materije nejestive, osim goriva	128.046	148.463	86,25	70.722	127.898	55,30
Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi	56.068	54.662	102,57	355.101	555.622	63,91
Masti i ulja život. i biljnog porijekla	672	569	118,10	13.719	15.387	89,16
Kemijski proizvodi	14.747	25.039	58,90	269.531	299.722	89,93
Industrijski proizvodi razvrstani prema vrsti sirovina	798.619	1.002.503	79,66	763.997	842.057	90,73
Mašine/Strojevi i transportna sredstva	299.037	278.030	107,56	462.157	322.212	143,43
Razni industrijski proizvodi	711.139	694.667	102,37	191.153	185.193	103,22
Proizvodi nerazvrstani po kategorijama	437	14.706	2,97	2	5.751	0,03

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama". Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

Iz prethodne tabele evidentno je da je dominantan izvoz i uvoz ostvaren prometom industrijskih proizvoda, s tim što je uočljiv nepovoljan trend pada uvoza i izvoza u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu.

Prema podacima Vanjskotrgovinske komore BiH, vanjskotrgovinska razmjena po općinama Zeničko-dobojskog kantona za protekle tri godine prikazana je u narednoj Tabeli.

Tabela 9. Vanjskotrgovinska razmjena po općinama (u 000 KM)

Općina/Grad	2023. GODINA			2022. GODINA			2021. GODINA		
	IZVOZ	UVOZ	POKR %	IZVOZ	UVOZ	POKR %	IZVOZ	UVOZ	POKR %
BREZA	16.215	27.030	59,99	15.781	25.067	62,96	10.927	22.520	48,52
DOBOJ - JUG	55.317	157.458	35,13	66.721	153.784	43,39	53.075	141.906	37,40
KAKANJ	58.621	228.300	25,68	42.540	224.360	18,96	31.922	177.726	17,96
MAGLAJ	191.557	97.212	197,05	278.776	128.964	216,17	212.462	57.888	367,02
OLOVO	90.401	55.128	163,98	83.315	54.513	152,84	80.240	48.854	164,24
TEŠANJ	599.930	613.440	97,80	590.195	720.025	81,97	482.596	545.623	88,45
USORA	91.078	44.042	206,80	110.233	59.088	186,56	78.097	34.964	223,36
VAREŠ	9.204	23.158	39,74	7.578	18.358	41,28	6.288	1.444	435,61
VISOKO	298.619	426.241	70,06	321.286	416.331	77,17	344.508	387.283	88,96
ZAVIDOVIĆI	78.705	37.261	211,23	71.431	33.334	214,29	55.691	27.811	200,25
ZENICA	568.144	613.552	92,60	664.826	747.904	88,89	669.868	467.335	143,34
ŽEPČE	136.405	144.447	94,43	131.929	120.993	109,04	92.570	94.928	97,52
Ukupno Kanton	2.194.194	2.467.270	88,93	2.384.612	2.702.722	88,23	2.118.244	2.008.282	105,48

Izvor podataka: Publikacija "Pregled i analiza- Ostvarene vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period 2023./2022. godine"- Vanjskotrgovinska komora BiH

Iz prethodne Tabele evidentno je da su najveći udio u izvozu Kantona za 2023. godinu imali: Tešanj– 27,34%, Zenica– 25,89% i Visoko– 13,60%, a u uvozu Zenica– 24,86%, Tešanj– 24,86% i Visoko– 17,27%.

Za potrebe izrade ovog dijela Informacije korišteni su podaci Vanjskotrgovinske komore BiH i Federalnog zavoda za statistiku.

1.4. Zaposlenost i plaće

U Tabeli 10. dati su podaci o prosječnom broju zaposlenih i prosječnim neto plaćama po područjima i odjeljcima Standardne klasifikacije djelatnosti. Kao što se vidi iz tabele u 2023. godini u Kantonu je bilo zaposleno prosječno **83.022** lica, što je za **0,34%** više u odnosu na prosjek u 2022. godini. U ukupnom prosječnom broju zaposlenih u Federaciji BiH (**541.261**) u 2023. godini, Kanton učestvuje sa **15,33%**.

Najveća prosječna zaposlenost u Kantonu u 2023. godini bila je u području Prerađivačke industrije (**26.748**) i čini **32,21%** od ukupno prosječno zaposlenih.

U istoj tabeli dati su podaci o prosječnim neto plaćama. Prosječna neto plaća za 2023. godinu u Kantonu je bila **1.076,00 KM** i veća je za **14,96%** u odnosu na prosjek u 2022. godini.

U odnosu na prosječnu neto plaću u Federaciji BiH (**1.261,00 KM**) u 2023. godini, prosječna neto plaća u Kantonu je manja za **17,19%**, uz smanjenje razlike. Najveća prosječna neto plaća u Kantonu je evidentirana u područjima: D- Proizvodnja i snabdijevanje el.energijom, plinom, parom i klimatizacija – **1.858,00 KM**, Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite – **1.557,00 KM**, O- Javna uprava odbrana/obrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje– **1.528,00 KM**, B- Vadenje ruda i kamena– **1.509,00 KM**, K-Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja– **1.400,00 KM**, J- Informacije i komunikacije – **1.456,00 KM** i A- Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov- **1.172,00 KM**, dok je najniža u području I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)– **647,00 KM**.

24

Tabela 10. Zaposlenost i plaće po područjima i odjeljcima Standardne klasifikacije djelatnosti

	Broj zaposlenih				Prosječna neto plaća u KM			
	Q 2023.	Q 2022.	Q 2021.	Index Q2023/Q2022.	Q 2023.	Q 2022.	Q 2021.	Index Q2023/Q2022.
UKUPNO	83.022	82.740	82.178	100,34	1.076	962	858	111,85
A- Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.157	2.144	2.050	100,61	1.172	978	892	119,84
B- Vađenje ruda i kamena	3.658	3.766	4.125	97,13	1.509	1.297	1.100	116,35
C- Prerađivačka industrija	26.748	26.788	26.209	99,85	923	808	700	114,23
D- Proizvodnja i snabdijevanje el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	1.255	1.282	1.337	97,89	1.858	1.729	1.622	107,46
E- Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.187	1.189	1.183	99,83	1.047	951	895	110,09
F- Građevinarstvo	3.991	4.009	4.152	99,55	850	725	605	117,24
G- Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	12.630	12.457	12.436	101,39	828	731	619	113,27
H- Prijevoz i skladištenje	3.866	3.787	3.667	102,09	825	749	655	110,15
I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	3.496	3.413	3.348	102,43	647	590	464	109,66
J- Informacije i komunikacije	841	786	789	107,00	1.456	1.446	1.089	100,69
K- Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	995	975	998	102,05	1.507	1.400	1.261	107,64
L - Poslovanje nekretninama	234	274	297	85,40	1.032	965	928	106,94
M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.900	1.909	1.869	99,53	1.121	1.000	896	112,10
N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.153	1.154	1.099	99,91	858	703	554	122,05
O- Javna uprava odbrana/obrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje	4.332	4.353	4.372	99,52	1.528	1.387	1.288	110,17
P- Obrazovanje	7.369	7.269	7.141	101,38	1.039	982	906	105,80
Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite	4.824	4.811	4.719	100,27	1.557	1.450	1.376	107,38
R- Umjetnost, zabava i rekreacija	1.080	1.113	1.154	97,04	892	770	576	115,84
S- Ostale uslužne djelatnosti	1.306	1.261	1.233	103,57	979	928	834	105,50
00...Neraspoređeno po djelatnostima KD	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama", Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

U Tabeli 11. prikazani su podaci prosječnog broja zaposlenih i prosječnih neto plaća po općinama. Indeks prosječnog broja zaposlenih za 2023. godinu u odnosu na Indeks prosječnog broja zaposlenih za 2022. godinu ima trend pada u Zeničko-dobojskom kantonu.

Iz iste tabele evidentno je da su indeksi prosječne neto plaće za 2023. godinu u odnosu na prosjek u 2022. godini u porastu.

Tabela 11. Zaposlenost i prosječne neto plaće po općinama

Općina/Grad	Broj zaposlenih				Prosječna neto plaća u KM			
	Q 2023.	Q 2022.	Q 2021.	Index Q2023./Q 2022.	Q 2023.	Q 2022.	Q 2021.	Index Q2023./Q 2022.
UKUPNO	83.022	82.740	82.178	100,34	1.076	962	858	111,85
BREZA	2.740	2.775	2.912	98,74	1.223	1.071	955	114,19
DOBOJ-JUG	1.543	1.565	1.533	98,59	893	789	705	113,18
VISOKO	10.359	10.511	10.389	98,55	889	797	700	111,54
ZENICA	27.408	27.307	26.906	100,37	1.198	1.084	967	110,52
KAKANJ	6.756	6.777	6.970	99,69	1.349	1.216	1.110	110,94
MAGLAJ	4.298	4.245	4.250	101,25	1.005	891	795	112,79
OLOVO	1.949	1.929	1.947	101,04	993	816	772	121,69
TEŠANJ	13.890	13.900	13.783	99,93	904	802	707	112,72
USORA	2.030	2.048	1.921	99,12	1.064	954	843	111,53
VAREŠ	1.519	1.317	1.242	115,34	1.389	1.146	866	121,20
ZAVIDOVIĆI	4.709	4.725	4.757	99,66	986	894	812	110,29
ŽEPČE	5.821	5.641	5.568	103,19	890	810	720	109,88

Izvor podataka: Publikacija "Zeničko-dobojski kanton u brojkama". Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

1.5. Nezaposlenost

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, broj nezaposlenih lica u Zeničko – dobojskom kantonu, u decembru 2023. godine bio je **50.589** lica.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, udio Kantona u prosječnom broju nezaposlenih u FBiH (**271.904**) u 2023. godine bio je **18,60%**, a u 2022. godini (**285.158**) je **17,74%**.

Komparativni podaci broja nezaposlenih lica po općinama/gradovima za 2023. godinu dati su u Tabeli 12.

Tabela 12. Komparativni podaci nezaposlenosti

Općina/Grad	Broj nezaposlenih				Index <u>2021.</u> / <u>2020.</u>	Index <u>2022.</u> / <u>2021.</u>	Index <u>2023.</u> / <u>2022.</u>
	2020.	2021.	2022.	2023.			
BREZA	1.642	1.516	1.479	1.479	92,33	97,56	100,00
DOBOJ-JUG	684	639	631	631	93,42	98,75	100,00
VISOKO	6.393	6.080	5732	5732	95,10	94,28	100,00
ZENICA	18.664	17.360	16.781	16.781	93,01	96,66	100,00
KAKANJ	6.039	5.688	5.520	5.520	94,19	97,05	100,00
MAGLAJ	3.826	3.566	3.417	3.417	93,20	95,82	100,00
OLOVO	1.409	1.249	1.250	1.250	88,64	100,08	100,00
TEŠANJ	5.814	5.300	5.279	5.279	91,16	99,60	100,00
USORA	610	558	559	559	91,48	100,18	100,00
VAREŠ	929	831	779	779	89,45	93,74	100,00
ZAVIDOVIĆI	6.095	5.679	5.447	5.447	93,17	95,91	100,00

ŽEPČE	4.054	3.899	3.715	3.715	96,18	95,28	100,00
UKUPNO:	56.159	52.365	50.589	50.589	93,24	96,61	100,00

Izvor podataka: Publikacija "Ženičko-dobojski kanton u brojkama", Federalni zavod za statistiku - Sarajevo, 2024.

Podaci prikazani po općinama i po stručnoj spremi dati su u Tabeli 12. Najveći broj nezaposlenih u 2023. godini evidentiran je u Gradu Zenica – **16.781**, što je **33,17%** od ukupnog broja nezaposlenih u Kantonu.

Posmatramo po stručnoj spremi najveći broj nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih u Kantonu evidentiran je u strukturi **KV – 36,58%** i **NKV – 29,59%**.

Tabela 12. Nezaposlene osobe prema stručnoj spremi (decembar 2023. g.)

Općina/Grad		Ukupno	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
UKUPNO	2023.	50.589	2.863	235	12.535	86	190	18.508	1.202	14.970
	ŽENE	30.493	2.105	156	8.537	75	39	9.695	579	9.307
BREZA	2023.	1.479	107	9	527	3	1	475	27	330
DOBOJ-JUG	2023.	631	25	-	148	-	2	249	8	199
KAKANJ	2023.	5.520	388	25	1.306	1	21	2.154	134	1.491
MAGLAJ	2023.	3.417	116	6	630	-	8	1.122	109	1.426
OLOVO	2023.	1.250	53	8	412	-	1	331	8	437
TEŠANJ	2023.	5.279	218	22	1.062	4	25	2.055	127	1.766
USORA	2023.	559	19	1	102	-	1	234	8	194
VAREŠ	2023.	779	34	2	236	3	2	272	9	221
VISOKO	2023.	5.732	430	40	1.342	-	8	2.285	34	1.593
ZAVIDOVIĆI	2023.	5.447	237	14	1.360	-	12	2.100	99	1.625
ZENICA	2023.	16.781	1.107	98	4.540	75	101	5.896	497	4.467
ŽEPČE	2023.	3.715	129	10	870	-	8	1.335	142	1.221

Izvor podataka: Publikacija "Ženičko-dobojski kanton u brojkama", Federalni zavod za statistiku - Sarajevo, 2024.

1.6. Registracija, stečaj i likvidacija

Jedan od indikatora stanja u privredi su podaci o registraciji, likvidaciji i stečaju privrednih subjekata kod Općinskog suda Zenica.

Prema podacima iz Izvještaja o radu Općinskog suda u Zenica za 2023. godinu, nisu iskazani podaci o registraciji novih privrednih subjekata. U istom periodu ovaj Sud je riješio u predvidivom roku 75 predmeta, a sa prekoračenjem predvidivog roka 14 predmeta u likvidacionom postupku.

Pored toga Općinski sud Zenica u 2023. godini riješio je u predvidivom roku 47 predmeta, a sa prekoračenjem predvidivog roka 2 predmeta u stečajnom postupku.

Komparativni podaci za 2021., 2022. i 2023. godinu, prema Izvještaju o radu Općinskog suda Zenica, dati su u sljedećoj tabeli.

Tabela 13. Stečaj i likvidacija privrednih subjekata

VRSTA PREDMETA	2021. godina		2022. godina		2023. godina	
	U roku	Prekoračen rok	U roku	Prekoračen rok	U roku	Prekoračen rok
STEČAJ	67	4	17	62	47	2
LIKVIDACIJA	79	15	5	56	75	14

Izvor: Izvještaj o radu Općinskog suda u Zenica za 2023. godinu

Zbog izmjene sadržaja Izvještaja o radu Općinskog suda u Zenica za 2023. godinu, nisu navedeni podaci o registrovanim privrednim subjektima u 2023. godini.

1.7. Investicije

Objava podataka za investicije odnosi se na prethodnu godinu. Tokom 2022. godine u Federaciji BiH ostvarene su investicije u nova stalna sredstva u ukupnom iznosu od cca 4.64 milijarde KM i imaju rast.

Prema strukturi ulaganja, ostvarene investicije u „Građevinske objekte i prostore“ iznosile su cca 2,26 milijardi KM, u „Strojeve, opremu i transportna sredstva“ cca 2,08 milijarde KM, te u „Ostale namjene“ cca 295 miliona KM.

U narednoj tabeli prikazani su komparativni podaci ostvarenih investicija u nova stalna sredstva od 2011. do 2022. godine. Iz tabele je evidentan neprekidan rast u ukupnom pregledu ovog vrlo bitnog pokazatelja stanja u privredi Zeničko-dobojskog kantona.

Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po namjeni ulaganja i tehničkoj strukturi, princip čistih djelatnosti u hilj./tis. KM							
God.	Ukupno	Građevinski objekti i prostori	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostalo			
				Ukupno	biološka sredstva	proizvodi intelektualnog vlasništva	troškovi prijenosa vlasništva
2012	404.083	239.778	153.138	11.167	1.062	9.977	127
2013	366.849	205.135	155.362	6.352	1.623	4.364	365
2014	378.642	175.837	194.350	8.455	2.412	5.710	335
2015	320.974	139.525	172.193	9.256	2.438	5.967	850
2016	348.268	158.201	181.319	8.748	3.235	5.395	117
2017	439.817	217.062	214.645	8.110	3.462	4.372	276
2018	463.525	232.207	216.714	14.604	2.239	12.085	281
2019	507.638	288.235	213.380	6.023	1.181	4.716	127
2020	546.588	366.299	164.155	16.134	3.598	12.046	489
2021	626.051	334.898	264.279	26.874	2.231	24.191	452
2022	780.086	437.252	253.363	89.471	1.670	81.521	6.280

Izvor podataka: Publikacija „Zeničko-dobojski kanton u brojkama“. Federalni zavod za statistiku – Sarajevo, 2024.

Najviše ukupne ostvarene investicije u nova stalna sredstva po namjeni ulaganja i tehničkoj strukturi u 2022. godini u Zeničko-dobojskom kantonu realizirane su u:

- F-Građevinarstvu, u iznosu 280.507 hilj./tis. KM,
- C-Prerađivačkoj industriji, u iznosu 163.499 hilj./tis. KM,
- B-Vađenju ruda i kamena, u iznosu od 130.382 hilj./tis. KM,
- G-Trgovini na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla, u iznosu 72.011 hilj./tis. KM,
- O-Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, u iznosu 27.482 hilj./tis. KM,
- D-Proizvodnji i snabdijevanju/opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, u iznosu 20.145 hilj./tis. KM.

2. STANJE U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI

Bez obzira na još uvijek prisutne probleme koji su produkt recesije, pandemije korona virusom, rata u Ukrajini, prerađivačka industrija Zeničko-dobojskog kantona bilježi u pojedinim oblasima pozitivne rezultate.

U 2023. godini je negativan trend izvoza u odnosu na 2022. godinu. Udio izvoza prerađivačke industrije Zeničko-dobojskog kantona u ukupnom izvozu Zeničko-dobojskog kantona dosegnuo je nivo od 94,62% i ima tendenciju rasta.

Ostali parametri ovog područja djelatnosti su slijedeći:

- Index fizičkog obima industrijske proizvodnje je **92,6%**,
- Prosječan broj zaposlenih u 2023. godini je **26.748 lica**,
- Prosječna neto plaća za 2023. godine je bila **923,00 KM**,
- Izvoz je u 2023. godini bio cca **1,99 milijardi KM**, manji je u odnosu na 2022. godinu za cca 8,98%,
- Uvoz je u 2023. godini bio cca **2,39 milijarde KM**, manji je u odnosu na 2022. godinu za cca 0,92%,
- Ostvarene investicije u 2022. godini u nova stalna sredstva po namjeni ulaganja iznose **163.499 hilj./tis. KM**.

Posmatrano po potpodručjima grupisanim prema vrsti sirovina i proizvoda može se konstatovati slijedeće stanje u pojedinim djelatnostima:

2.1. Proizvodnja i prerada metala

Prema provjerenim podacima privrednih subjekata iz ove grupe, evidentna je prisutnost i utjecaj mnogih problema na tržištu. Međutim, zbog postojanja značajnih kapaciteta, sektor metalne industrije je ostao glavni nosilac privrednog razvoja Kantona, te ostvaruje značajne rezultate.

U Tabeli 15. dat je pregled poslovnih pokazatelja privrednih društava iz područja djelatnosti proizvodnje i prerade metala.

Tabela 15. Privredna društva iz područja djelatnosti: Proizvodnja i prerada metala

OPĆI PODACI										
NAZIV DRUŠTVA I SJEDIŠTE	Osnovna djelatnost	Godina index (%)	POSLOVNI REZULTATI I FINANC. STABILNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA					PROIZVODNI POKAZATELJI		
			Prihod od prodaje (000 KM)	Ukupna dobit (000 KM)	Ukupno tekuće obaveze (000 KM)	Ukupno dugoročne obaveze (000 KM)	Prihod po zaposlenom (000 KM)	Zaposlenost	Kapital (%)	
									Drž.	Priv.
"THERMO TECHNOLOGY INTERNATIONAL" d.o.o. ZAVIDOVIĆI	Pr. ost. got. proizv. od metala	2023.	6.463,6	354,6	1.026,1	188,8	104,2	62	100	
		2022.	7.084,2	2.224,0	1.447,7	96,8	105,7	67	100	
		'23./'22.	0,91	0,16	0,70	1,95	0,98	/	/	
"KRIVAJA METALI" d.o.o. ZAVIDOVIĆI	Proizvodnja metalnih konstrukcija	2023.	19.154,3	1.178,9	6.979,9	813,7	159,61	120	100	
		2022.	20.712,6	1.027,4	7.907,1	1.217,6	183,3	113	100	
		'23./'22.	0,92	1,15	0,88	0,67	0,87	/	/	
"E.S.C." d.o.o. BREZA	Proizvodnja akumulacijskih spremnika	2023.	3.994,1	215,5	1.446,1	0	101,13	39	100	
		2022.	4.047,6	547,0	624,4	2,8	103,8	39	100	
		'23./'22.	0,99	0,39	2,32	0	0,97	/	/	
"PROFIL-ISOLATION" d.o.o. ŽEPČE	Proizvodnja postrojenja od inoksa	2023.	16.279,9	2.455,0	3.481,2	7.468,5	339,16	48	100	
		2022.	21.317,1	1.322,2	3.886,0	5.052,0	463,4	46	100	
		'23./'22.	0,76	1,86	0,90	1,48	0,73	/	/	
"VIN-METAL" d.o.o. ŽEPČE	Proizvodnja metalnih konstrukcija	2023.	2.622,6	174,2	449,6	52,5	145,7	18	100	
		2022.	2.298,3	43,1	359,3	125,7	127,7	18	100	
		'23./'22.	1,14	4,04	1,25	0,42	1,14	/	/	
"METALSKOP" d.o.o. TEŠANJ	Proizvodnja metalnih dijelova	2023.	1.690,5	665,2	200,6	10,00	140,87	12	100	
		2022.	1.129,7	367,4	191,3	18,00	94,1	12	100	
		'23./'22.	1,50	1,81	1,04	0,55	1,50	/	/	

Izvor podataka: Baze podataka za privredne subjekte

2.2. Proizvodnja i prerada celuloze, papira i drveta

Očigledno je da privredni subjekti iz potpodručja proizvodnje celuloze, papira i drveta imaju izuzetno povoljan odnos izvoza i uvoza.

U Tabeli 16. dat je pregled poslovnih pokazatelja privrednih društava iz područja djelatnosti proizvodnje celuloze, papira, prerade drveta i proizvodnja proizvoda od drveta i ostalih djelatnosti.

Prema dobivenim podacima gospodarskih subjekata iz ove grupe evidentan je značajan rast potražnje, ali uz druge izražene probleme.

U ovim potpodručjima evidentni su veliki i slobodni proizvodni kapaciteti konvencionalnog tehnološkog nivoa. Ova činjenica upućuje na veliki potencijal, posebno na bazi domaće sirovine.

2.3. Privredna društva ostalih područja djelatnosti

Prema provjerenim podacima privrednih subjekata iz ove grupe evidentan je značajan rast potražnje, ali uz druge izražene probleme. Podaci poslovanja ove grupacije dati su u Tabeli 17.

U ovim potpodručjima evidentni su veliki i slobodni proizvodni kapaciteti konvencionalnog tehnološkog nivoa. Ova činjenica upućuje na veliki potencijal, posebno na bazi domaće sirovine.

Značajno je istaći da je ova grupa prerađivačkih djelatnosti iskazala izvoznu orijentaciju u sve većem postotku. Ovaj trend prati uvođenje novih tehnologija, što stvara bolju konkurentsku poziciju na inotrižištu.

Razvojni planovi ovih privrednih subjekata su iskazani u povećanju proizvodnih kapaciteta, novim proizvodima i tehnologijama.

Tabela 16. Privredna društva iz područja djelatnosti: Proizvodnja celuloze, papira, djelatnosti prerade drveta i ostalo

OPĆI PODACI										
NAZIV DRUŠTVA I SJEDIŠTE	Osnovna djelatnost	God-Index (%)	POSLOVNI REZULTATI I FINANC. STABILNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA						PROIZVODNI POKAZATELJI	
			Prihod od prodaje (000 KM)	Ukupna dobit (000 KM)	Ukupno tekuće obaveze (000 KM)	Ukupno dugoročne obaveze (000 KM)	Prihod po zaposlenom (000 KM)	Zaposlenost	Kapital (%)	
									Drž.	Priv.
"PINETO" d.o.o. VISOKO	Proizvodnja kartonske ambalaže	2023.	1.263,8	32,31	204,5	383,3	66,5	19		100
		2022.	1.407,0	0	209,5	230,5	70,4	20		100
		'23./'22.	0,90	32,3	0,98	1,66	0,94	/	/	/
"UNIMER" d.o.o. OLOVO	Proizvodnja rezane građe	2023.	165,5	10,2	20,4	20,0	55,1	3		100
		2022.	179,3	13,6	34,6	31,6	59,8	3		100
		'23./'22.	0,92	0,75	0,59	0,63	0,92	/	/	/
"SECOM" d.o.o. VISOKO	Proiz. bukovih ploča i namještaja	2023.	9,1	53,5	280,6	0	67,11	137		100
		2022.	11,3	819,7	836,5	0	82,0	138		100
		'23./'22.	0,80	0,06	0,33	0	0,82	/	/	/
"FANTASY UNIKAT" d.o.o. ZENICA	Proizvodnja ostalog namještaja	2023.	443,1	7,7	103,8	0	26,1	17		100
		2022.	541,1	32,0	370,6	0	33,8	16		100
		'23./'22.	0,82	0,24	0,28	0	0,77	/	/	/
"NATRON-HAYAT" d.o.o. MAGLAJ	Proiz. cel. papira i pap. proizvoda	2023.	148,4	0	71,0	2,2	0,158	935	2	98
		2022.	345,4	61,6	26,4	1,1	0,361	956	2	98
		'23./'22.	0,43	0	2,69	2	0,44	/	/	/
"BUDO EXPORT" d.o.o. ŽEPČE	Proiz. i promet drvnih sortimenata	2023.	14,9	1,7	2,0	355,5	94,8	158		100
		2022.	17,3	2,0	1,2	140,4	105,6	164		100
		'23./'22.	0,86	0,85	1,67	2,53	0,90	/	/	/

Izvor podataka: Baze podataka za privredne subjekte

Tabela 17. Privredna društva iz ostalih područja djelatnosti

OPĆI PODACI											
NAZIV DRUŠTVA I SJEDIŠTE	Osnovna djelatnost	God-Index (%)	POSLOVNI REZULTATI I FINANC. STABILNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA					PROIZVODNI POKAZATELJI			
			Prihod od prodaje (000 KM)	Ukupna dobit (000 KM)	Ukupno tekuće obaveze (000 KM)	Ukupno dugoročne obaveze (000 KM)	Prihod po zaposlenom (000 KM)	Zaposlenost		Kapital (%)	
								Drž.	Priv		
"SIROVINA-EKO" d.o.o. MAGAJ	Reciklaža sek.sir.	2023.	10.857,4	55,2	604,7	0	987,1	11		100	
		2022.	15.563,3	921,5	497,0	0	1.414,8	11		100	
		'23./'22.	0,70	0,06	1,22	0	0,70	/		/	
„REGIONALNA DEPONIJA MOŠĆANICA“ d.o.o. ZENICA	Obrada i zbrinjavanje neopasnog otpada	2023.	3.760,8	922,9	1.377,4	3.531,5	98,9	38	100		
		2022.	3.706,4	1.338,3	1.161,4	4.292,7	95,0	39	100		
		'23./'22.	1,01	0,69	1,18	0,82	1,04	/		/	

Izvor podataka: Baze podataka za privredne subjekte

2.4. Proizvodnja građevinskih materijala

U Tabeli 18. dat je pregled poslovnih pokazatelja privrednih društava iz područja proizvodnje građevinskog materijala.

Gospodarski subjekti iz ovog potpodručja su u proteklom periodu bili u znatnoj mjeri u problemima zbog smanjene potražnje i izostanka investicija. Međutim projekti, kao što su izgradnja autoputa na koridoru V-c i stanogradnja, u znatnoj mjeri su relaksirali njihovu situaciju.

Tabela 18. Privredna društva iz područja djelatnosti: Proizvodnja građevinskog materijala

OPĆI PODACI										
NAZIV DRUŠTVA I SJEDIŠTE	Osnovna djelatnost	God. Index (%)	POSLOVNI REZULTATI I FINANC. STABILNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA					PROIZVODNI POKAZATELJI		
			Prihod od prodaje (000 KM)	Ukupna dobit (000 KM)	Ukupno tekuće obaveze (000 KM)	Ukupno dugoročne obaveze (000 KM)	Prihod po zaposlenom (000 KM)	Zaposlenost	Kapital (%)	
									Drž.	Priv.
HEIDELBERG MATERIALS BETON BIH d.o.o. Kakanj	Proizvodnja i distribucija betona	2023.	13.331,5	359,7	3.031,7	28,9	302,9	44		100
		2022.	13.943,1	720,9	3.241,8	39,4	324,3	43		100
		'23./'22.	0,96	0,50	0,93	0,73	0,93	/		/
"TVORNICA CEMENTA KAKANJ" d.d. KAKANJ	Proizvodnja cementa	2023.	143.395,4	37.068,4	24.153,9	2.946,8	702,9	204		100
		2022.	115.529,2	17.748,8	15.242,0	2.722,6	571,9	202		100
		'23./'22.	1,24	2,09	1,58	1,08	1,23	/		/
"TERMO-BETON" d.o.o. BREZA	Proizvodnja betonske galanterije	2023.	16.833,2	2.251,9	4.358,7	510,9	120,2	140		100
		2022.	12.085,54	1.598,61	3.684,6	594,5	91,5	132		100
		'23./'22.	1,39	1,40	1,18	0,86	1,31	/		/
"UGARAK-PRODUKT" d.o.o. VISOKO	Proizv. i ugr. PVC i ALU stolarije	2023.	22.521,0	1.648,3	4.131,1	2.992,4	255,9	88		100
		2022.	16.998,6	322,0	3.868,1	3.044,3	197,7	86		100
		'23./'22.	1,32	5,12	1,07	0,98	1,29	/		/

Izvor podataka: Baze podataka za privredne subjekte

2.5. Proizvodnja proizvoda od tekstila i kože

U Tabeli 19. dat je pregled poslovnih pokazatelja privrednih društava iz područja proizvodnje proizvoda od tekstila i kože.

Gospodarski subjekti iz ovog potpodručja djelatnosti su uglavnom orijentirani na poslove i dorade za stranog naručioca kroz koje se realiziraju ograničeni finansijski efekti. Duga tradicija u ovoj oblasti rezultirala je otvaranjem novih proizvodnih pogona. Posebnu ekspanziju doživjela je proizvodnja dijelova za automobile u više gospodarskih subjekata na području Kantona.

Razvojni planovi ovih gospodarskih subjekata su iskazani u povećanju proizvodnih kapaciteta, novim proizvodima i tehnologijama, te potrebi za stalnom obukom novouposlenih radnika i radnika na novim mašinama.

Kod identifikacije problema, gospodarski subjekti iz ove grupe djelatnosti su istakli problem visokih cijena investiranja, velikog opterećenja usljed destimulativne porezne politike, neadekvatne borbe protiv sive ekonomije, a naročito zbog uvoza, visokih cijena energije i sl.

Tabela 19. Privredna društva iz područja djelatnosti: Proizvodnja proizvoda od tekstila i kože

OPĆI PODACI											
NAZIV DRUŠTVA I SJEDIŠTE	Osnovna djelatnost	God. index (%)	POSLOVNI REZULTATI I FINANC. STABILNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA					PROIZVODNI POKAZATELJI			
			Prihod od prodaje (000 KM)	Ukupna dobit (000 KM)	Ukupno tekuće obaveze (000 KM)	Ukupno dugoročne obaveze (000 KM)	Prihod po zaposlenom (000 KM)	Zaposlenost	Kapital (%)		Privatni
									Drž. avni		
"ALBEX GROUPE-SIROVINA- KOŽA-KRZNO" d.o.o. VISOKO	Primarna obrada sirove kože	2023.	1.151,0	433,9	82,6	0	115,1	10			100
		2022.	1.392,8	424,3	115,2	0	126,6	11			100
		'23./'22.	0,82	1,02	0,72	0	0,91	/			/
"ZIKO" d.o.o. ZAVIDOVIĆI	Proizvodnja radnih odijela	2023.	8.688,0	1.709,9	548,9	0	22,5	364			100
		2022.	8.091,6	1.465,1	668,7	0	22,5	360			100
		'23./'22.	1,07	1,17	0,82	0	1	/			/
"ALMA-RAS" d.o.o. OLOVO	Proizvodnja finog rublja	2023.	70.657,3	3.133,7	23.871,8	6.071,1	59,6	1186			100
		2022.	72.200,9	5.094,17	19.978,8	7.301,4	59,9	1205			100
		'23./'22.	0,98	0,61	1,19	0,83	0,99	/			/

Izvor podataka: Baze podataka za privredne subjekte

3. ENERGETIKA I RUDARSTVO

Energetika i rudarstvo u Zeničko-dobojskom kantonu odražavaju jednu od osnovnih karakteristika privrede Kantona, a to je bazno-energetsko sirovinska.

Energetska politika Bosne i Hercegovine se usvaja na entitetskom nivou, odnosno Federalnom nivou i nadležnost je Federacije Bosne i Hercegovine.

Osnova za izradu ovog dijela Informacije su zvanični statistički pokazatelji, podaci dobiveni od rudnika uglja, te podaci iz učinjenih analiza i procjena.

3.1. Rudarstvo

Zakon o rudarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 26/10) i Zakon o geološkim istraživanjima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/10) jednoobrazno uređuju ovu oblast na cijelom teritoriju Federacija BiH.

Rješenja iz oba zakona obezbjedila su preduslove za donošenje kantonalnih zakona i više od 95 podzakonskih akata kojim će se zamijeniti prevazidjeni pravilnici koji su još u primjeni, a velika većina njih datira još od 1954. godine.

Novi podzakonski akti/pravilnici pripremaju se u skladu sa direktivama Evropske unije, što će, posebno za rudnike s podzemnom eksploatacijom, imati veliki značaj u povećanju stepena kolektivnih mjera zaštite na radu.

U toku 2009. godine Vlada Federacije je donijela Odluku o prijenosu udjela Federacije Bosne i Hercegovine u rudnicima uglja u Federaciji BiH na JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo u cjelokupnom iznosu, pa je tako sada svaki rudnik uglja na području Kantona Zavisno društvo u okviru JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, sa svim pravima i obavezama navedenog statusa.

Vađenje ruda i kamena ima dugu tradiciju u Zeničko-dobojskom kantonu. Od deset rudnika uglja (mrki i lignit) u Federaciji Bosne i Hercegovine, tri rudnika mrkog uglja su na području Zeničko-dobojskog kantona, a to su RMU „Kakanj“ d.o.o. Kakanj, RMU „Zenica“ d.o.o. Zenica i RMU „Breza“ d.o.o. Breza. Ugalj se najvećim dijelom transformira u električnu energiju, toplotnu energiju, te za potrebe industrije i široke potrošnje.

Privredni subjekti iz ovog područja djelatnosti u 2023. godini zabilježili su rast izvoza, koji je imao vrijednost od **cca 16,548 miliona KM** i veći je u odnosu na 2022. godinu za 70,82%. Istovremeno evidentiran je manji uvoz od **cca 208,69 miliona KM**, odnosno za 67,30%.

Osnovni parametri ovog područja djelatnosti za 2023. u odnosu na 2022. godinu su slijedeći:

- Index fizičkog obima industrijske proizvodnje je bio **76,9**,
- Broj zaposlenih je bio **3.658**, uz neznatan pad od **2,95%**,
- Prosječna neto je bila **1.509 KM**, uz rast od **16,34%**.

Prema dobivenim podacima privrednih subjekata iz ovog područja djelatnosti, evidentna je prisutnost i utjecaj mnogih problema. Međutim, zbog postojanja značajnih kapaciteta, područje djelatnosti B- Vađenje ruda i kamena ostao je jedan od važnih nosilaca privrednog razvoja Kantona, te ostvaruje značajne rezultate.

U Tabeli 20. dat je pregled poslovnih pokazatelja privrednih društava iz područja B-Vađenje ruda i kamena.

Tabela 20. Privredna društva iz područja djelatnosti: Eksploatacija mineralnih sirovina B-Vađenje ruda i kamena

OPĆI PODACI										
NAZIV DRUŠTVA I SJEDIŠTE	Osnovna djelatnost	Godina index (%)	POSLOVNI REZULTATI I FINANC. STABILNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA					PROIZVODNI POKAZATELJI		
			Prihod od prodaje (000 KM)	Ukupna dobit (000 KM)	Ukupno tekuće obaveze (000 KM)	Ukupno dugoročne obaveze (000 KM)	Prihod po zaposlenom (000 KM)	Zaposlenost	Kapital (%)	
									Drž.	Priv.
ZD RMU "KAKANJ" d.o.o. KAKANJ	Vađenje uglja	2023.	76.283,1	0	137.118,7	28.405,8	47,9	1215	100	
		2022.	65.654,5	0	105.983,9	30.428,9	49,4	1329	100	
		'23./'22.	1,16	0	1,29	0,93	0,97	/	/	
ZD RMU "ZENICA" d.o.o. ZENICA	Vađenje uglja	2023.	11.361,3	0	144.481,3	118.563,1	13,0	872	100	
		2022.	16.360,4	0	153.388,3	84.099,9	15,9	1031	100	
		'23./'22.	0,69	0	0,94	1,41	0,82	/	/	
"BBM-VAREŠ" d.o.o. VAREŠ	Proizvodnja kamena za građevin.	2023.	143,1	0	941,5	783,0	143,1	1		100
		2022.	135,9	0	848,6	826,5	9,7	14		100
		'23./'22.	1,05	0	1,11	0,95	14,7	/		/
ZD RMU "BREZA" d.o.o. BREZA	Vađenje lignita	2023.	34.291,9	0	121.164,0	40.395,4	38,3	895	100	
		2022.	35.334,4	0	114.193,9	38.603,6	35,9	984	100	
		'23./'22.	0,97	0	1,06	1,04	1,07	/	/	

Izvor podataka: Baze podataka za privredne subjekte

Kod identifikacije problema privredni subjekti iz ove grupe djelatnosti su istakli problem visokih cijena investiranja, velikog opterećenja usljed destimulativne porezne politike, a naročito zbog uvoza, visokih cijena energije i sl.

Posebno su apostrofirani slijedeći problemi koji opterećuju privredne subjekte:

- nedostizanje fizičkog obima proizvodnje,
- ugrožavanje tekuće likvidnosti,
- rizik nabavki, rizici vezani za imovinu,
- rizik umanjenja kapitala,
- rizik profesionalnog zdravlja i sigurnosti na radu,
- neadekvatni radovi na otkrivci,
- neadekvatni radovi na široj pripremi,
- nedostizanje zadatog nivoa kvalitete uglja,
- nagomilane obveze poduzeća prema državi,
- zastoji u jamskim kapacitetima zbog stalne pojave oksidacijskih procesa i požara,
- zastarjela mašinska i elektro oprema.

U Tabeli 21. predstavljene su godišnje obaveze koncesionara utvrđene od strane Komisije Ministarstva za privredu, zaključno sa 31.12.2023. godine.

Tabela 21. Stanje ugovorenih obaveza po osnovu koncesionih naknada za eksploatacane količine mineralnih sirovina za 2023. godinu

Red.br	Koncesionar Datum ugovora	Godišnja ugovorom definisana minimalna obaveza /KM/	Stanje obaveza na dan 31.12.2023. godine /KM/	Uplaćeno u 2023. godini /KM/
1.	“TRGOŠPED” d.o.o. Kakanj 01.10.2003.	33.000,00	22.582,60	46.287,40
2.	“CESTING” d.o.o. Žepče 19.10.2009.	16.000,00	19.444,08 (minimalne obaveze) Napomena: Utruženo 61.000,00 KM (period 2010.-2014.)	17.000,00
3.	“DIM KAMENOLOM” d.o.o. Žepče 30.01.2013.	17.222,00	46.579,60	52.647,42
4.	“BBM VAREŠ” d.o.o. Vareš 17.05.2002.	43.500,00	10.875,00	43.500,00
5.	“E&P” d.o.o. Zavidovići 26.04.2006.	37.500,00	18.205,11	37.500,00
6.	“MGV GRADNJA” d.o.o Zavidovići 22.05.2001.	28.000,00	Pretplata 95.651,05	112.000,00
7.	“IGM” d.o.o. Visoko 30.10.2001.	Nema ugovorom definisane minimalne obaveze.	2.060,16	29.375,00
8.	“TVORNICA CEMENTA KAKANJ” d.o.o. Kakanj 12.09.2000.	Nema ugovorom definisane minimalne obaveze.	311.266,23	358.274,86
9.	“ABLE INVESTMENT” d.o.o. Sarajevo 24.05.2016.	22.500,00	45.000,00	0,00
10.	“ŽGP” d.o.o. Zenica 28.08.2013.	38.800,00	19.400,00	87.308,32
11.	„KOMGRAD – ZE” d.o.o. Zenica 17.12.2014.	33.620,00	Ugovor 67.240,00 Anex Ugovora 35.375,34 Napomena: Utruženo 78.059,00 KM (period 2019.-2021.)	30.000,00 Za obaveze shodno Anexu Ugovora od 15.03.2023. godine

Red.br	Koncesionar Datum ugovora	Godišnja ugovorom definisana minimalna obaveza /KM/	Stanje obaveza na dan 31.12.2023. godine /KM/	Uplaćeno u 2023. godini /KM/
12.	„GEOMET“ d.o.o. Olovo 20.07.2012.	180.000,00	71.420,18	268.996,00
13.	„AB-TRANS“ d.o.o. Tešanj 20.07.2020.	13.000,00	4.558,90	0,00
14.	Rudnik mrkog uglja „KAKANJ“ d.o.o. Kakanj 28.12.2020.	800.000,00	398.691,80 (JKN) 1.299.189,07 (KKN)	337.354,60 (JKN) 428.399,30 (KKN)
15.	„EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo 12.03.2013.	390.000,00	97.500,00	390.000,00
16.	„EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo 14.11.2018.	780.000,00 (prvo proširenje) Obaveze od 31.03.2023. godine	195.000,00	390.000,00
17.	„EURO STONE COMPANY“ d.o.o. Zavidovići 28.08.2023.	9.000,00		4.380,00 (JKN)
18.	Libos d.o.o. Žepče (Raskinut Ugovor o koncesiji)			58.124,00 (naplaćen utuženi dug)
	UKUPNO			2.691.146,90

Izvor: Ministarstvo za privredu

Upoređujući podatke iz prethodnih godina sa podacima za 2022. godinu, može se zaključiti slijedeće:

- povećan je broj samoinicijativnih zahtjeva za dodjelu koncesije od strane privrednih društava,
- povećan je iznos ukupno naplaćene kontinuirane koncesione naknade od koncesionara za cca 400.000,00 KM,
- preduzete su sve potrebne aktivnosti u svrhu naplate kontinuirane koncesione naknade od koncesionara,
- kod pojedinih privrednih subjekta donesene su pravosnažne sudske presude te se preduzimaju aktivnosti na izmirenju utuženih dugovanja iz ranijih godina,
- nastavak izgradnje trase autoputa na koridoru V-c kroz područje Zeničko-dobojskog kantona već je rezultirao povećanjem potražnje za proizvodima od mineralnih sirovina, što ima pozitivan učinak na poslovanje koncesionara i povećanje broja samoinicijativnih zahtjeva za dodjelu koncesije.

3.2. Energetika

Područje djelatnosti D- Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom je također jedno od bitnih područja za privredu Zeničko-dobojskog kantona. Ono se odnosi na

osnovne vrste energije i energenata, a to su električna energija, prirodni gas, nafta i naftni derivati.

Elektro-energetski sistem je na području Zeničko-dobojskog kantona u 2023. godini funkcionisao stabilno, kako u oblasti proizvodnje, tako i u oblasti prijenosa i distribucije električne energije. Zahvaljujući tome omogućeno je kontinuirano snabdjevanje električnom energijom. Tehničko-tehnološki uslovi za dalji rast proizvodnje objektivno postoje, ali u najvećoj mjeri zavise o mogućnostima isporuke i potreba (potrošnje) električne energije. Snabdjevenost tržišta, odnosno, potrošača električnom energijom, tokom cijele prethodne godine bila je zadovoljavajuća i u skladu sa potrebama.

Osnovni parametri ovog područja djelatnosti za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu imaju blagi pad i oni su sljedeći:

- Index fizičkog obima industrijske proizvodnje Grupacije AE– Energija bio je **85,0**.

U Području djelatnosti D-Proizvodnja i snabdjevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija:

- Broj zaposlenih je bio 1.255, uz pad **2,15%**,
- Prosječna neto plaća je bila 1.858,00 KM, uz rast **7,46%**.

Federalna vlada je na 356. sjednici, održanoj 30.03.2023. godine usvojila Bilans energetske potrebe FBiH za 2023. godinu u kojem je ocijenjeno da planirane količine četiri energenta osiguravaju preduslove za stabilno snabdjevanje Federacije BiH u 2023. godini.

Električna energija

Vlada Federacije BiH do danas je usvojila izvještaj o provođenju projekata po Programu javnih investicija u sektoru energije, zaključno sa 31.12.2020. godine. Svih 15 projekata obuhvaćenih izvještajem provode se u okviru Programa javnih investicija Federacije BiH -- projekti u realiziranju.

Devet provodi JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo: Vjetropark Podveležje 1, hidroelektrane Vranduk i Janjići na rijeci Bosni, HE Una Kostela, Električna distribucija BiH, Power IV – EP BiH – Uvođenje SCADA/DMS i TK u distribucijski sektor, Blok 7- 450 MW TE Tuzla, Blok 8 – 300MW TE Kakanj i RiTE Bugojno 300 MW.

Projekti koje provodi BH GAS d.o.o. Sarajevo su gasifikacija Srednjobosanskog kantona i južna interkonekcija BiH i Hrvatska.

Jedna od dvije termoelektrane u Federaciji Bosne i Hercegovine instalisana je na području Kantona, u Kaknju - JP EBiH - Podružnica TE “Kakanj”, gdje se, pored električne energije, proizvodi i toplotna energija, i tehnološka para. Pored toga, “Natron-Hayat” d.o.o. Maglaj vrši proizvodnju električne energije za vlastite potrebe u okviru vlastitih proizvodnih kapaciteta.

U Tabeli 22. dat je pregled uporednih podataka proizvodnje električne energije u periodu od 2015. do 2023. godine (podatak za plan proizvodnje “Natron-Hayat” je procjenjen).

Tabela 22. Uporedni podaci proizvodnje električne energije

TERMOELEKTRANA	Plan proizvodnje 2019. godina [GWh]	Plan proizvodnje 2020. godina [GWh]	Plan proizvodnje 2021. godina [GWh]	Plan proizvodnje 2022. godina [GWh]	Plan proizvodnje 2023. godina [GWh]
JP EBiH - PODRUŽNICA TE "KAKANJ"	2.227,2	2.217,6	2.023,30	2.003,20	1.910,00
TE "NATRON-HAYAT" d.o.o. MAGLAJ	160,6	160,6	265,00	265,00	260,00
UKUPNO	2.387,8	2.378,2	2.228,3	2.268,20	2.170,00

Izvor: JP "Elektroprivreda BiH" i "Natron-Hayat" - Plan – Bilans energetskih potreba FBiH

Jedan od bitnih elemenata područja djelatnosti D-Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom, na području Zeničko-dobojskog kantona je proizvodnja električne energije korištenjem hidro-potencijala. Na osnovu zakonskih i prirodnih preduslova na području Kantona u proteklom periodu dodijeljeno je više koncesije na vodu za izgradnju mini hidroelektrana.

U Tabeli 23. dat je pregled mini hidroelektrana u ZDK (dodjeljenih koncesija na vodu za izgradnju).

Tabela 23. Mini hidroelektrane u ZDK (dodjeljene koncesije na vodu za izgradnju MHE)

R. br.	Naziv objekta MHE	Vodotok/ Lokalitet	Općina	Instalis. snaga (kW)	Moguća godišnja proizvodnja (GWh)	Koncesionar	Status
1.	Botašnica ušće	Gostović	Zavidovići	921	3,775	„EBH“ d.o.o. Sarajevo	U funkciji
2.	Rujevica ušće	Gostović	Zavidovići	714	2,602	„EBH“ d.o.o. Sarajevo	U funkciji
3.	Kamenica	Gostović	Zavidovići	778	2,655	„EBH“ d.o.o. Sarajevo	U funkciji
4.	Čardak	Gostović	Zavidovići	945	4,514	„EBH“ d.o.o. Sarajevo	U funkciji
5.	Bistričak	Bistričak	Zenica	810	4,035	„FEKO-ENERGY“ d.o.o. Zenica	U funkciji
6.	Čajdraš	Magistralni cjevovod zeničkog vodovoda	Zenica	485	3,633	JP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Zenica	U funkciji

7.	Vareš	Stavnja	Vareš	980	4,600	„EKO-ENERGY“ d.o.o. Tešanj	U funkciji
8.	Podjezera	Jezeračka rijeka	Zenica	460+190	1,822	„EKO-ENERGY“ d.o.o. Tešanj	U funkciji
9.	Pepelari	Pepelarska rijeka	Zenica Žepče	448	2,300	„EMY“ d.o.o. Zenica	U funkciji
10.	Petrovići	Stupčanica	Olovo	1.555	6,65	„ENERGONOVA“ d.o.o. Sarajevo	-
11.	Tribija	Tribija	Vareš	961	3,97	„ENERGONOVA“ d.o.o. Sarajevo	-

Izvor: Informacija o koncesijama na vodama za 2022. godinu. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ZDK

U Tabeli 24. dat je pregled solarnih elektrana (SE) u Zeničko-dobojskom kantonu.

Tabela 24. Pregled solarnih elektrana (SE) u Zeničko-dobojskom kantonu

R. br.	Naziv imaoća dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
1	"SUBAŠIĆ" d.o.o. Tešanj	06-13-1-182-1/22	26.03.2023.	25.03.2033.	Tešanj	Potočani b.b. Jelah	SE "SUBAŠIĆ 1"	12,50/15,00
2	"SV Energija" d.o.o. Tešanj	06-03-86/1/14	13.05.2014.	12.05.2024.	Tešanj	Lepenica br. 206	SE "LEPENICA 1"	10,00/11,60
3	„SSAM plast“ d.o.o. Jelah	UP1-06-13-1-133-1/22	22.09.2022.	21.09.2034.	Tešanj	Poslovna zona „Cigлана“ broj 11	„SP-1“	23,00/34,00
4	"BEA" d.o.o. Mekiš bb-Tešanj	06-03-880/30/14	04.04.2015.	13.04.2025.	Tešanj	Mekiš bb	SE "BE.23-1"	20,00/25,10
5	Obrt "POLJOTRG", vl. Bektaš Dženeta	06-03-421/7/15	31.08.2015.	30.08.2025.	Visoko	Uvorići bb	SE "POLJOTRG"	23,00/31,15
6	"MAHIR" d.o.o. Visoko	06-03-422/8/15	13.11.2015.	12.11.2025.	Visoko	Uvorići broj 25	SE "MAHIR"	23,00/28,75
7	"COMEX" d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-1-1/21	26.05.2021.	25.05.2033.	Tešanj	Meše Selimovića br. 25	SE "RADUŠA 3"	23,00/28,84
8	"PRAHA" d.o.o. Žepče	UP1-06-13-1-97-1/20	15.03.2021.	14.03.2031.	Žepče	Ozimica bb	SE "PRAHA 1-150"	150,00/232,00
9	Proizvodnja električne energije "SM", vl. Brka Semira	06-03-1083/43/15	05.04.2016.	14.04.2026.	Tešanj	Kotlanice bb	SE "SM BRKA"	10,00/11,10

R. br.	Naziv imaoča dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
10	"ENERGY" d.o.o.	UP1-06-13-1-153-1/20	28.04.2021.	27.04.2031.	Kakanj	311. Lahke brigade bb	SE "ENERGY" SE "ENERGY 2" SE "ENERGY 3"	149,00/253,00
11	Proizv. el. energije "SE ELEKTRONIK", vl. Prnjavorac Nezir	06-03-42/1/16	15.06.2016.	14.06.2026.	Tešanj	Nisima Albaharija 1	SE "DOLINA"	12,50/15,00
12	"SAMI PROMET" d.o.o. Visoko	UP1-06-13-1-70-1/21	11.07.2021.	10.07.2031.	Visoko	Donja Vratnica bb	SE "SAMI PROMET 1"	30,00/36,63
13	"SJAJ" Maglaj, d.o.o.	UP1-06-13-1-109-1/21	20.07.2021.	19.07.2031.	Maglaj	1. marta bb	SE "SJAJ"	23,00/27,00
14	"ALIM" d.o.o. Visoko	UP1-06-13-1-89-1/21	09.09.2021.	08.09.2031.	Visoko	Industrijska zona - Ozrakovići bb	SE "ALIM"	30,00/43,42
15	"HENKOPROM" d.o.o. Žepče	UP1-06-13-1-130-1/21	07.10.2021.	06.10.2031.	Žepče	Golubinja bb	SE "HENKO HE.1-150"	122,00/141,00
16	"ASCOM" d.o.o. Tešanj	06-03-842/150/16	04.10.2018.	23.10.2028.	Tešanj	Industrijska zona Bukva br. 6	SE "ASCOM 1"	10,00/15,26
17	"CONRA" d.o.o. Tešanj	06-03-930/158/16	12.01.2017.	11.01.2029.	Tešanj	Patriotske lige bb	SE "CO-23"	22,00/32,30
18	"SUBAŠIĆ" d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-210-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Tešanj	Potočani broj 44	„SUBAŠIĆ 23-1“	23,00/31,00
19	"PERO" Zenica d.o.o.	06-03-13-1-11-1/22	19.05.2022.	18.05.2032.	Zenica	Sarajevska broj 97	SE "PERO 1"	119,00/139,00

R. br.	Naziv imaoća dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
20	"INTER" d.o.o. Tešanj	06-13-1-138-1/21	28.09.2021.	27.09.2031.	Tešanj	Ljetinić bb	SE "INTER IN23-1"	20,00/24,00
21	"ENERGY TRADE" d.o.o. Usora	06-03-505/35/18	07.07.2018.	29.09.2028.	Usora	Žabljak bb	SE "ENERGY 1"	127,00/164,84
							SE "IVEX"	25,00/31,97
							SE "IVEX 2"	125,00/164,84
22	"KALIM-PROFIL" d.o.o. Tešanj	06-03-986/74/17	15.01.2018.	14.01.2028.	Tešanj	Ljetinić bb	SE "KALIM K23-1"	18,00/25,70
23	"KALIM" d.o.o. Tešanj	06-03-990/77/17	28.03.2018.	27.03.2028.	Tešanj	Ljetinić bb	SE "KALIM K23-2"	20,00/24,00
24	"EMY" d.o.o. Zenica	06-03-742/19	10.09.2019.	09.09.2029.	Zenica Vojvodića put bb		SE "SE EMY 2"	30,00/39,60
			16.05.2023.	09.09.2029.			SE "SE EMY 30 kW Žepče"	30,00/32,80
							„SE EMY 125kW-1“	125,00/190,00
25	SUMAKS d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-116-1/22	06.10.2022.	05.10.2034.	Tešanj	Potočani broj 44	„SUMAKS“	23,00/31,00
26	„ASEA“ vlasnik Sinanović Safet Zavidovići	UP1-06-13-134-1/22	10.11.2022.	09.11.2034.	Zavidovići	Sinanovići bb	„ASE 2-23“	23,00/37,00
27	"PERO" Zenica d.o.o.	UP1-06-13-1-40/20	09.09.2020.	08.09.2032.	Zenica	Sarajevska broj 97	SE "PERO 4"	20,00/24,00
28	"PERO" Zenica d.o.o.	UP1-06-13-1-75/20	09.11.2020.	08.11.2032.	Zenica	Sarajevska broj 97	SE "PERO 2"	20,00/22,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
29	„JAL-ENERGY“ vl. Jozo Bejić	UP1-06-13-100-1/20	11.12.2020.	10.12.2032.	Usora	Bejići bb	SE „JAL-ENERGY“	23,00/41,00
30	Proizv. el. energije „SE ELEKTRONIK“, vl. Prnjavorac Nezir	UP1-06-13-1-83/20	11.12.2020.	10.12.2032.	Tešanj	Nisima Albaharija 1	„DOLINA II“	23,00/40,00
31	„SILK-TRADE“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-44-1/22	/	do 08.06.2032.	Tešanj	Poslovna zona Vila broj 20	„SILK 6-900 Kw“	900,00/1,532,00
32	„NEDER“ d.o.o. Tešanj	06-03-926/19	31.10.2019.	30.10.2029.	Tešanj	Kraševo bb	SE „NEDER“	23,00/31,70
33	„ILMA“ d.o.o. Tešanj	06-03-944/19	28.11.2019.	27.11.2024.	Tešanj	Ljetinić bb	SE „ILMA“	127,00/158,90
34	„KAMEN STIL“ d.o.o. Tešanj	06-03-1003/19	13.12.2019.	12.12.2024.	Tešanj	Ljetinić broj 52	SE „KS 150-1“	150,00/169,00
35	„KOMING“ d.o.o. Tešanj	06-03-1105/19	13.12.2019.	12.12.2031.	Kakanj	Brežani bb	SE „KOMING“	22,00/26,00
36	Proizvodnja električne energije „ELEKTRO ID“ vlasnik Dubravac Izet	UP1-06-13-1-144-1/20	11.02.2021.	10.02.2031.	Tešanj	Kraševo 380	SE „ID-1“	23,00/36,00
37	„GAS PETROL“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-4-1/21	11.03.2021.	10.03.2033.	Tešanj	Poslovna zona „Vila“ broj 18	„PETROL-1“	23,00/35,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
38	„Proizvodnja električne energije“, vlasnik Bašalić Mirsada	UP1-06-13-1-151-1/20	30.03.2021.	29.03.2033.	Tešanj	Rosulje bb	„MB-1“	20,00/36,00
39	Proizvodnja obnovljive energije „AM“ vlasnik Miskiće Aiša, Zenica	UP1-06-13-1-154-1/20	23.04.2021.	22.04.2033.	Zenica	Armije RBiH 32	„FNE-NM 15“	15,00/17,00
40	Proizvodnja električne energije „MODEA“, vlasnik Dedukić Mirnes	UP1-06-13-1-39-1/21	23.04.2021.	22.04.2033.	Tešanj	Trepče bb	„Elektrana 1“	23,00/45,00
		UP1-06-13-1-129-1/23	21.09.2023.	20.09.2033.			„Elektrana 2“	40,00/71,00
41	Proizvodnja električne energije „MTA Energy“, vlasnik Dedukić Almينا	UP1-06-13-1-37-1/21	23.04.2021.	22.04.2033.	Tešanj	Raduša bb	„DEDUKIĆ 1“	23,00/45,00
42	„FESTA“ d.o.o. Kraševo-Tešanj	UP1-06-13-1-34-1/21	11.07.2021.	10.07.2031.	Tešanj	Kraševo broj 75	„MIKRO SE FESTA FE.23-1“	20,00/38,00
43	„HidroRing“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-33-1/21	26.05.2021.	25.05.2033.	Tešanj	Rosulje br. 83	„HIDRORING-1“	20,00/34,00
44	„INOX DESIGN“ d.o.o. Jelah-Tešanj	UP1-06-13-1-5-1/21	26.05.2021.	25.05.2033.	Tešanj	Meše Selimović a br. 26	„INOX D-1“	20,00/30,00

R. br.	Naziv imaoća dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
45	„LJEVAKOVIĆ ENERGY“, vlasnik Ljevaković Harun	UP1-06-13-1-32-1/21	26.05.2021.	25.05.2033.	Usora	Žabljak bb	„E.23-1“	20,00/36,00
46	Proizvodnja električne energije „Energy Deljkić“, vlasnik Deljkić Nedim	UP1-06-13-1-75-1/21	26.05.2021.	25.05.2033.	Tešanj	Ošljak 55	„Energy Deljkić“	23,00/38,00
47	„AGENCIJA-ES“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-3-1/21	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Rosulje br. 45	„ES-1“	20,00/34,00
		UP1-06-13-1-2-1/23	11.04.2023.	10.04.2033.			„ES.127-2“	127,00/166,00
48	Proizvodnja električne energije „A.M.“, vlasnik Mujaković Admir	UP1-06-13-1-77-1/21	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Dolac 1 broj 63	„KRNDIJA 2“	23,00/42,00
49	„CORONA PACK“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-74-1/21	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Poslovna zona Glinište 2, Rosulje 1, Jelah	„CO.23-1“	23,00/34,00
50	JP „TOPLANA“ d.d. Tešanj	UP1-06-13-1-142-1/20	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Bukva bb	„TOPLANA-1“	23,00/34,00
51	„MADI“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-23-1/21	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Poslovna zona Vila broj 16	„MADI 1“	23,00/38,00
52	„MADI“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-24-1/21	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Poslovna zona Vila broj 16	„MADI 2“	23,00/38,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
53	„MADI“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-26-1/21	10.06.2021.	09.06.2033.	Tešanj	Poslovna zona Vila broj 16	„MADI 4“	23,00/37,00
54	„ALIM“ d.o.o. Visoko	UP1-06-13-1-89-1/21	09.09.2021.	08.09.2033.	Visoko	Industrijska zona - Ozrakovići b.b.	„ALIM“	30,00/43,00
55	„SOLAR ENERGO-BATISTA“ vlasnik Ivan Batista	UP1-06-13-1-90-1/21	29.06.2021.	28.06.2033.	Usora	Ularice bb	„BATISTA 2“	23,00/32,00
56	Proizvodnja električne energije „Reconsult 1“, vlasnik Kruško Idriz	UP1-06-13-1-107-1/21	29.06.2021.	28.06.2033.	Tešanj	Trepče 416	„ESMAK“	23,00/45,00
57	D.O.O. „SAMI PROMET“ Visoko	UP1-06-13-1-70-1/21	11.07.2021.	10.07.2031.	Visoko	Donja Vratnica bb	„SAMI PROMET 1“	30,00/38,00
58	„ACŠ“ D.O.O. TEŠANJ	UP1-06-13-1-82-1/21	15.07.2021.	14.07.2031.	Tešanj	Vukovo broj 25	„ŠKOLJIĆ-115“	115,00/182,00
59	„ĆOSIĆ“ d.o.o. Kakanj	UP1-06-13-1-122-1/21	15.07.2021.	14.07.2033.	Kakanj	Alije Izetbegovića MO1-64	„ĆOSIĆ“	23,00/32,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
60	D.D. DC TEŠANJ KRAŠEVO	UP1-06-13-1-110-1/21	15.07.2021.	14.07.2031.	Tešanj	Kraševo broj 68	SE „INTER 150“ SE „NEDER 150“	150,00/192,00
61	Proizvodnja električne energije „DNS ENERGY“ vlasnik Jabandžić Maid	UP1-06-13-1-59-1/21	15.07.2021.	14.07.2033.	Tešanj	Cerovac 20	„BUKVA“	23,00/45,00
62	„SOLAR ENERGO-BATISTA“ vlasnik Ivan Batista	UP1-06-13-1-123-1/21	15.07.2021.	14.07.2033.	Usora	Ularice bb	„BATISTA 1“	23,00/37,00
63	„SARAČEVIĆ“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-51-1/21	15.07.2021.	14.07.2031.	Tešanj	Poslovna zona „Vila“ broj 1	„SARAČEVIĆ 1-150“ „SARAČEVIĆ 2-150“	150,00/214,00 150,00/207,00
64	Proizvodnja električne energije „EL-HM“	UP1-06-13-1-117-1/21	07.10.2021.	06.10.2033.	Tešanj	Mrkotići bb	„HM-1“	23,00/36,00
65	"COMEX" d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-107-1/20	24.11.2021.	23.11.2031.	Tešanj	Meše Selimovića broj 25	„RADUŠA 30/50“ i „RADUŠA“	120,00/184,00 23,00/70,00
66	„FAREX“ d.o.o.	UP1-06-13-1-207-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.		Titova bb	„FAREX 1“	23,00/33,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predvid. godiš. proizvodnja (MWh)
	Tešanj	UP1-06-13-1-206-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Tešanj		„FAREX 3“	23,00/33,00
67	„Has-komerc“ d.o.o. Zenica	UP1-06-13-1-232-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Zenica	Bistua Nuova broj 109	„FABULAS 1“ i „RASPOTOČJE 1-23 kW“	23,00/40,00 23,00/40,00
		UP1-06-13-1-230-1/21			Zenica		Bistua Nuova broj 109	„KLOPČE 1“ „RASPOTOČJE 2-150 kW“
68	„HERCEG“ Maglaj, d.o.o.	UP1-06-13-1-191-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Maglaj	Srebreničkih žrtava rata bb	„HERCEG 2“	23,00/30,00
		UP1-06-13-1-190-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.			„HERCEG 1“	23,00/30,00
69	Proizvodnja električne energije „HIDO“, vlasnik Husanović Hidajet	UP1-06-13-1-195-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Tešanj	Braće Omerbašić 27	„HIDO 1“	23,00/36,00
70	„MAMBA“, vlasnik Bešlagić Asmir	UP1-06-13-1-241-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Tešanj	Cerovac 16	„MAMBA“	23,00/34,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
71	Proizvodnja električne energije „NERMINA“ vlasnik Kadrić Nermina	UP1-06-13-1-209-1/21	14.12.2021.	13.12.2031.	Zenica	Klopački put 8-A	„NERMINA“	12,00/17,00
72	„TEŠANJSKA VRELA“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-197-1/21	14.12.2021.	13.12.2033.	Tešanj	Karadaglije	„DIJAMANT 23 kW“	23,00/31,00
73	„EURO-MEAT“ d.o.o. Maglaj	UP1-06-13-1-154-1/21	28.09.2021.	27.09.2033.	Maglaj	1. Marta bb	SE „EM 1“	23,00/39,00
74	„JAL-ENERGY“ vl. Jozo Bejić	UP1-06-13-1-196-1/21	11.11.2021.	10.11.2033.	Usora	Bejići bb	„JAL-ENERGY 2“	23,00/420,00
75	„MADI“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-25-1/21	24.11.2021.	23.11.2033.	Tešanj	Poslovna zona Vila broj 16	„MADI 3“	23,00/39,00
76	„SAMELAY“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-226-1/21	26.01.2022.	25.01.2032.	Tešanj	Kraševo bb	„SAMELAY 1“	
77	Proizvodnja električne energije“, vlasnik Ahmić Sead	UP1-06-13-1-125-1/21	05.01.2022.	04.01.2034.	Tešanj	Miljanovci 31	„SE BAŠĆA 123kW“	23,00/37,00
78	Obrt „FA-ZA“ vl. Fazlić Ibrahim	UP1-06-13-1-266-1/21	20.01.2022.	19.01.2034.	Kakanj	Crkvenjak 42	„FA-ZA“	23,00/32,00
79	„ELEKTRO KRUŠKO“, vlasnik Kruško Minel	UP1-06-13-1-176-1/21	20.01.2022.	19.01.2034.	Tešanj	Medakovo 27	„KRUŠKO“	23,00/37,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predvid. godiš. proizvodnja (MWh)
80	„NH ELEKTRO“, vlasnik Hadžić Nedim	UP1-06-13-1-273-1/21	20.01.2022.	19.01.2034.	Tešanj	Novo selo 115	„NH ELEKTRO 1-23 kW“	23,00/36,00
81	D.D. „VISPAK“ prehrambena industrija Visoko	UP1-06-13-1-282-1/21	18.02.2022.	17.02.2032.	Visoko	Ozrakovići bb	„VISPAK 1“	149,50/226,00
	D.D. „VISPAK“ prehrambena industrija Visoko	UP1-06-13-1-19-1/22	29.03.2022.	28.03.2034.			„VISPAK 2“	22,50/36,00
82	Proizvodnja električne energije „A.M.“, vlasnik Mujaković Admir	UP1-06-13-1-282-1/22	14.03.2022.	13.03.2034.	Tešanj	Dolac 1 br 63	„KRNDIJA 1“	23,00/42,0
83	„SIROVINA-EKO“ d.o.o. Maglaj	UP1-06-13-1-201-1/21	14.03.2022.	13.03.2034.	Maglaj	Kulina bana bb	„SE EKO-1“	23,00/36,00
84	„A&A ENERGY“ vl. Nalić Amna Jablanica, Maglaj	UP1-06-13-1-15-1/22	29.03.2022.	28.03.2034.	Maglaj	Jablanica bb	„Jablanica 1“	23,00/46,00
85	„BEGOVIĆ“, vlasnik Begović Elmin	UP1-06-13-1-26-1/22	29.03.2022.	28.03.2034.	Tešanj	Lepenica 270	„BEGOVIĆ.23-1“	23,00/44,00
86	ECO-ENERGY d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-219-1/22	/	13.12.2031.	Tešanj	Poslovna zona Glinište 2	„ECO-ENERGY 2“ „ECO.23-1“	127,00/180,00
87	„ELOS“, vlasnik	UP1-06-13-1-222-1/21	29.03.2022.	28.03.2034.	Tešanj	Raduša 89	„ELOS 2“	23,00/38,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
	Saračević Osmo	UP1-06-13-1-223-1/21	29.03.2022.	28.03.2034.	Tešanj	Raduša 89	„ELOS 3“	23,00/38,00
		UP1-06-13-1-224-1/21	29.03.2022.	28.03.2034.	Tešanj	Raduša 89	„ELOS 4“	23,00/38,00
88	SOLAR JELAH POLJE, Vlasnik: Omerbašić Rasim	UP1-06-13-1-5-1/22	29.03.2022.	28.03.2034.	Tešanj	Bunari 6	„SOLAR-1“	23,00/35,00
89	BOSITEX d.o.o. Žepče	UP1-06-13-1-22-1/22	12.04.2022.	11.04.2034.	Žepče	Donja Golubinja bb	„BOSITEX 1“	23,00/38,00
90	„EL-DARIS“, vlasnik Saračević Muharem	UP1-06-13-1-48-1/22	26.04.2022.	25.04.2034.	Tešanj	Meše Selimovića 3	„EL-DARIS“	23,00/46,00
91	„SV Energija“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-139-1/20	/	10.03.2033.	Tešanj	Poslovna zona „Vila“ broj 29	„SV ENERGIJA - 2“ „KARAULA“	22,00/36,00
92	TOKIĆ BIG d.o.o. Usora	UP1-06-13-1-17-1/22	26.04.2022.	25.04.2034.	Usora	Srednja Omanjska bb	„TOKIĆ BIG 1“	23,00/31,00
		UP1-06-13-1-18-1/22	26.04.2022.	25.04.2034.	Usora	Srednja Omanjska bb	„TOKIĆ BIG 2“	23,00/31,00
93	DŽINO PETROL d.o.o. Maglaj	UP1-06-13-1-53-1/22	17.05.2022.	16.05.2034.	Maglaj	Kulina bana bb	„DŽINO PETROL“	23,00/33,00
94	„EMA“, vlasnik Jahić Ekrem	UP1-06-13-1-32-1/22	17.05.2022.	16.05.2034.	Tešanj	Tešanj br 32	„EMA“	23,00/42,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
95	ČALUK-F, vl. Čaluk Fuad	UP1-06-13-1-63-1/22	30.05.2022.	29.05.2034.	Kakanj	Obre 80	„ČALUK-F“	23,00/30,00
96	„Babić-Bisstours“ d.o.o. Zenica	UP1-06-13-1-47-1/22	09.06.2022.	08.06.2034.	Zenica	Vatrogasni put broj 1	„HOTEL BISSTOURS“	23,00/32,00
		UP1-06-13-1-84-1/22	06.09.2022.	05.09.2034.	Zenica	Vatrogasni put broj 1	„BISSTOURS-LUKOVO POLJE“	23,00/30,00
97	„ERMINA“ vlasnica Prguda Ermina, Zenica	UP1-06-13-1-77-1/22	09.06.2022.	08.06.2034.	Zenica	ZAVNOBiH-a 107	„ERMINA“	20,00/32,00
98	„SALIBAŠIĆ“, vlasnik Salibašić Ermin	UP1-06-13-1-85-1/22	09.06.2022.	08.06.2034.	Tešanj	Lepenica 477	„SE.23-1“	23,00/30,00
99	„SEJDINOVIĆ“, Vlasnik: Sejdinović Rifat	UP1-06-13-1-82-1/22	09.06.2022.	08.06.2034.	Tešanj	Bukva 133	„SEJDINOVIĆ.23-1“	22,00/34,00
		UP1-06-13-1-75-1/22	09.06.2022.	08.06.2034.	Tešanj	Bukva 133	„SEJDINOVIĆ.23-2“	22,00/32,00
100	„SOLAR“, vlasnik Mujkić Muhamed	UP1-06-13-1-99-1/22	09.06.2022.	08.06.2034.	Tešanj-Jelah	Maka Dizdara 8	„SOLAR-M.20-1“	20,00/28,00
101	„FAS“, vlasnik Srkalović Suvad	UP1-06-13-1-95-1/22	20.06.2022.	19.06.2034.	Tešanj	Alije Isakovića 62	„FAS.23-1“	23,00/38,00
102	„KENO“ vlasnik Abdukić Kenan	UP1-06-13-1-56-1/22	20.06.2022.	19.06.2034.	Breza	Vrbovik bb	„KENO“	23,00/30,00
103	„KURTIĆ“, vlasnik Kurtić Esim	UP1-06-13-1-102-1/22	20.06.2022.	19.06.2034.	Tešanj	Lepenica 262	„KURTIĆ.23-1“	23,00/37,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predvid. godiš. proizvodnja (MWh)
104	„PIRO-PROMET“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-76-1/22	04.07.2022.	03.07.2032.	Tešanj	Poslovna zona „Vila“ broj 5	„PIRO PROMET“	20,00/31,00
105	„VRBOVIK 1“ vlasnik Omerhodžić Alen	UP1-06-13-1-57-1/22	04.07.2022.	03.07.2032.	Breza	Vrbovik bb	„VRBOVIK 1“	23,00/29,00
106	„Solarna elektrana Kljajić“ vl. Kljajić Slavko, Žepče	UP1-06-13-1-91-1/22	04.07.2022.	03.07.2032.	Žepče	Ljubatovići	„KLJAJIĆ“	23,00/35,00
107	„ELEKTRO-HOPIĆ“ Vl. Hopić Dževad	UP1-06-13-1-27-1/22	04.07.2022.	03.07.2034.	Doboj Jug	Matuzići, ul. „Bare“ br.47	„HOPIĆ 23-1“	23,00/35,00
108	„ECOSOLAR“, Vlasnik Omerbašić Fahrudin	UP1-06-13-1-87-1/22	04.07.2022.	03.07.2034.	Tešanj	Miljanovci 254	„ECOSOLAR 2“	22,00/34,00
		UP1-06-13-1-126-1/23	21.09.2023.	20.09.2033.			„ECOSOLAR 3“	50,00/73,00
109	„MI EL“, vlasnik Ivkić Marko	UP1-06-13-1-117-1/22	15.07.2022.	14.07.2034.	Tešanj	Rosulje 333	„MI.23-1“	23,00/41,00
110	„AiA“, vlasnik Ogrić Amel	UP1-06-13-1-125-1/22	25.08.2022.	24.08.2034.	Tešanj	Lepenica 275	„AiA.23-1“	23,00/35,00
111	„SOLE 1“ vl. Kadić Fehrija, Kakanj	UP1-06-13-1-103-1/22	25.08.2022.	24.08.2034.	Kakanj	Almira Hasagića 97	„SOLE 1“	23,00/33,00
		UP1-06-13-1-104-1/22	25.08.2022.	24.08.2034.	Kakanj	Almira Hasagića 97	„SOLE 2“	23,00/33,00
112	„CONRA“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-135-1/22	10.11.2022.	09.11.2034.	Tešanj	Patriotske lige broj 66	„Adil 2“	23,00/40,00

R. br.	Naziv imaoaca dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
		UP1-06-13-1-169-1/22	13.12.2022.	12.12.2032.	Tešanj	Patriotske lige broj 66	„Adil 1“	23,00/40,00
113	„FUEL BOSS“ d.o.o. Zenica	UP1-06-13-1-151-1/22	10.11.2022.	09.11.2032.	Zenica	Goraždanska broj 80	„FUEL BOSS 1“	100,00/142,00
114	„AS“ vl. Omerović Enver, Maglaj	UP1-06-13-1-152-1/22	28.11.2022.	27.11.2034.	Maglaj	Bosanska ulica bb	„AS“	23,00/31,00
115	E-2 vl. Velispahić Šahbaz	UP1-06-13-1-157-1/22	28.11.2022.	27.11.2034.	Kakanj	Podbjelavići 63	„E-2“	23,00/25,00
116	„EKO-SERVIS“ d.o.o Tešanj	UP1-06-13-1-15751/22	/	27.11.2032.	Tešanj	Poslovna zona Vila broj 41	„EKO-SERVIS 1“ „EKO-SERVIS 2“	23,00/31,00
117	„BEKRIĆ“ vlasnik Bekrić Izet	UP1-06-13-1-176/22	13.12.2022.	12.12.2034.	Tešanj	Lepenica bb	„BEKRIĆ-1“	23,00/40,00
118	ESOLAR“ vlasnik Jašić Esmira	UP1-06-13-1-163/22	13.12.2022.	12.12.2034.	Tešanj	Raduša 11a	„PODVOĐNICA 1“	23,00/41,00
119	„SOLARNI PANELI HA ENERGY“, vlasnik Ibraković Fikret	UP1-06-13-1-158-1/22	13.12.2022.	12.12.2034.	Tešanj	Raduša 291	„HA ENERGY“	23,00/33,00
120	„KARTON KOMERC“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-181-1/22	13.12.2022.	12.12.2034.	Tešanj	Piljužići 273	„KARTON SOLAR.23-1“	23,00/41,00

R. br.	Naziv imaoča dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
121	„THE POWER OF NATURE“ Vlasnik: Srkalović Mihret–Tešanj	UP1-06-13-1-168-1/22	13.12.2022.	12.12.2034.	Tešanj	Mračaj 99	„POWER.23“	23,00/34,00
122	Proizvodnja električne energije „SALKANOVIĆ“, Vlasnik: Salkanović Nedžad	UP1-06-13-1-175-1/22	01.01.2023.	31.01.2034.	Tešanj	Medakovo 326	„SALKANOVIĆ 1“	20,00/27,00
123	BORAK vl. Begić Ibrahim, Zgrade	UP1-06-13-1-206-1/22	10.01.2023.	09.01.2033.	Kakanj	Zgrade 53	„STARLIGHT“	23,00/40,00
124	PROIZVODNJA OBNOVLJIVE ENERGIJE „ADILOVIĆ“ vlasnik Adilović Ismail, Zenica	UP1-06-13-1-188-1/22	30.01.2023.	29.01.2033.	Zenica	Bistua Nouva bb (do broja 36)	„MUTNICA 1“, „MUTNICA 2“, „MUTNICA 3“, „MUTNICA 4“, „MUTNICA 5“, „MUTNICA 6“	23,00/38,00; 127,00/178,00; 127,00/176,00; 23,00/40,00; 127,00/222,00
125	OBRT „DALIA“ vlasnica Islambegović – Pinjić Lejla, Zenica	UP1-06-13-1-160-1/22	30.01.2023.	29.01.2035.	Zenica	Doglodska 33	„DALIA 23 kW“	23,00/32,00
126	Solarna elektrana „HERINKA“ Vlasnik: Prnjavorac Besim	UP1-06-13-1-208-1/22	30.01.2023.	29.01.2033.	Tešanj	Tešanj bb	„HERINKA 1“	23,00/44,00

R. br.	Naziv imaoća dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
127	Proizvodnja električne energije „SELMIR“ Vlasnik: Čostović Selmir	UP1-06-13-1-209-1/22	30.01.2023.	29.01.2035.	Tešanj	Medakovo bb	„ČOSTOVIĆ-1“	23,00/44,00
128	Proizvodnja električne energije „CUNE“ Vlasnik: Ljevaković Suvad-Tešanj	UP1-06-13-1-211-1/22	14.02.2023.	13.02.2035.	Tešanj	Trepče 383	„CUNE.23-1“	23,00/42,00
129	„FAREX“, d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-215-1/22	14.02.2023.	13.02.2033.	Tešanj	Titova bb	„FAREX 2“ „FAREX 4“	23,00/33,00 23,00/33,00
130	„GRADNJA 1“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-219-1/22	23.02.2023.	22.02.2035.	Tešanj	Rosulje bb	„GRADNJA.23-1“	23,00/40,00
		UP1-06-13-1-3-1/23	23.02.2023.	22.02.2033.			„GRADNJA.127-2“	127,00/158,00
131	Proizvodnja obnovljive energije „PAŠALIĆ“ vlasnik Pašalić Amir, Zenica	UP1-06-13-1-14-1/23	10.03.2023.	09.03.2035.	Zenica	Dolipolje bb	„PAŠALIĆ 1“	23,00/34,00
132		UP1-06-13-1-11-1/23	10.03.2023.	09.03.2033.			„PAŠALIĆ 2“	23,00/33,00
133	„GRAFIK-KOMERC“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-184-1/22	24.03.2023.	23.03.2035.	Tešanj	Mostarska broj 4	„GRAFIK-KOMERC“	23,00/33,00

R. br.	Naziv imaoča dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
134	Proizvodnja obnovljive električne energije „ZIS“ vlasnik Kovač Amra, Zenica	UP1-06-13-1-214-1/22	24.03.2023.	23.03.2033.	Zenica	Kočevska čikma 17	„ZIS - 1“	20,00/37,00
135	„SIGMA-PROM“, d.o.o. Jelah bb-Tešanj	UP1-06-13-1-210-1/22	11.04.2023.	10.04.2035.	Tešanj	Jelah-polje broj 27	„SIGMA“	23,00/38,00
136	„FH KOVAČ“ vlasnik Kovač Nermin, Zenica	UP1-06-13-1-57-1/23	28.04.2023.	27.04.2033.	Zenica	Mutnica broj 36	„FH MUTNICA“	23,00/37,00
137	Proizvodnja električne energije „TARIK“, Vlasnik: Ćaro Hajrudin	UP1-06-13-1-47-1/23	28.04.2023.	27.04.2035.	Tešanj	Kose 16	„TARIK 1“	23,00/41,00
138	KALEM-PILE d.o.o. Visoko	UP1-06-13-1-74-1/23	31.05.2023.	30.05.2033.	Visoko	Čekrekčije bb	„KALEM PILE“	60,00/109,00
139	„PI-PI“ d.o.o. Visoko	UP1-06-13-1-35-1/23	26.06.2023.	25.06.2033.	Visoko	Čifluk bb-Kralupi	„PI-PI-150“	149,00/170,00
140	„Solar“ vl. Šišić-Hakulija Aida	UP1-06-13-1-6-1/23	31.05.2023.	30.05.2035.	Kakanj	Brežani	„SOLAR-A“	23,00/25,00
141	SD LUMO-76 vl. Bečić Elvira, Zavidovići	UP1-06-13-1-85-1/23	15.06.2023.	14.06.2033.	Zavidovići	Lovački put bb	„LUMO-76“	23,00/40,00
142	„MAGIĆ-ENERGY“	UP1-06-13-1-94-1/23	04.07.2023.	03.07.2035.	Usora	Bejići bb	„MARIĆ“	23,00/32,00

R. br.	Naziv imaoća dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predviđ. godiš. proizvodnja (MWh)
143	„TOPLOTA“ D.O.O. ZENICA	UP1-06-13-1-98-1/23	04.07.2023.	03.07.2033.	Zenica	ZAVNOBiH -a br. 76	„WASS 3“	23,00/38,00
144	„ALAJBEGOVIĆ“ vl. Alajbegović Elvedin, Donji Kakanj	UP1-06-13-1-102-1/23	19.07.2023.	18.07.2033.	Kakanj	Donji Kakanj bb	„ALAJBEGOVIĆ 1“ „ALAJBEGOVIĆ 2“	23,00/39,00 23,00/39,00
145	„Proizvodnja el. energije Brka Ahmet“, Vlasnik: Brka Ahmet	UP1-06-13-1-59-1/23	19.07.2023.	18.07.2035.	Tešanj	Patriotske lige 8	„BRKA.23-1“	23,00/34,00
146	„Proizvodnja električne energije“, Vlasnik: Ahmić Sead	UP1-06-13-1-67-1/23	19.07.2023.	18.07.2035.	Tešanj	Miljanovci 31	„BAŠČA 2-23“	23,00/38,00
147	„SB ELEKTRO 2“, Vlasnik: Buljubašić Seid	UP1-06-13-1-63-1/23	19.07.2023.	18.07.2035.	Tešanj	Kraševo 216	„SEID BULJUBAŠIĆ“	23,00/34,00
148	T.P. „OMERBAŠIĆ“ d.o.o. Tešanj	UP1-06-13-1-83-1/23	18.08.2023.	17.08.2035.	Tešanj	Braće Omerbašića broj 65	„OMERBAŠIĆ.23-1“	23,00/34,00
149	„FOTON“, Vlasnik: Huskić Suad	UP1-06-13-1-121-1/23	31.08.2023.	30.08.3035.	Tešanj	Karadaglije 105	„FOTON 1“	23,00/34,00

R. br.	Naziv imaoća dozvole za rad	Broj izdate dozvole za rad	DOZVOLE		SJEDIŠTE	ADRESA	NAZIV POSTROJENJA	Tehničke karakteristike proizvodnog objekta
			Datum izdavanja dozvole za rad	Datum prestanka važenja dozvole za rad				Instalisana snaga (kW)
								Predvid. godiš. proizvodnja (MWh)
150	Proizvodnja električne energije „NETKO“, Vlasnik: Beganović Amir	UP1-06-13-1-99-1/23	11.09.2023.	10.09.2035.	Tešanj	Medakovo 263	„NETKO“	23,00/43,00
151	„ORKO“ vl. Ajan Ferid, Žepče	UP1-06-13-1-78-1/23	11.09.2023.	10.09.2035.	Žepče	Donja Golubinja bb	„ORKO“	23,00/44,00
152	„TIK“ d.o.o.	UP1-06-13-1-117-1/23	10.12.2023.	09.12.2033.	Tešanj	Mostarska broj 1A	„TIK 1“	127,00/153,00
153	SOLARNA ELEKTRANA „JELIĆ“	UP1-06-13-1-134-1/23	21.11.2023.	20.11.2038.	Usora	Alibegovci	„JELIĆ“	23,00/28,00
154	SD MRKI vlasnik Latifović Mirsad, Zavidovići	UP1-06-13-1-146-1/23	21.11.2023.	20.11.2038.	Zavidovići	Dubravica bb	„MRKI 1“ „MRKI 2“ „MRKI 3“	127,00/224,00
155	„HERCEG“ Maglaj, d.o.o.	UP1-06-13-1-141-1/23	12.12.2023.	11.12.2038.	Maglaj	Srebreničkih žrtava rata bb	„HERCEG 3“	23,00/34,00
156	Srodna djelatnost „MAGLIĆ“ vlasnik Maglić Nazim, Zenica	UP1-06-13-1-137-1/23	12.12.2023.	11.12.2038.	Zenica	Pepelari do broja 20	„MAGLIĆ 1-20kW“	20,00/23,00

Izvor: FERK

Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (FERK) u skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine proizvođačima električne energije koji u pojedinačnom objektu za proizvodnju električne energije koriste otpad ili obnovljive izvore energije na ekonomski prihvatljiv način, uključujući kombinovani ciklus proizvodnje toplotne i električne energije, u skladu sa mjerama zaštite okoline daje status **kvalifikovanog proizvođača**.

Zaključno sa 2022. godinom status kvalifikovanog proizvođača je steklo 188 elektroenergetskih subjekata, od čega u Zeničko-dobojskom kantonu 64 i isti su navedeni u Tabeli 25.

Prema posljednjim objavljenim podacima FERK-a kvalifikovani proizvođači u Federaciji BiH proizvodnju električne energije obavljaju u: 74 (HE) hidroelektrana, 675 (SE) solarnih elektrana i 9 (VE) vjetroelektrana.

U Tabeli 25. dat je pregled kvalifikovanih proizvođača električne energije iz Zeničko-dobojskog kantona.

Tabela 25. Kvalifikovani proizvođači električne energije iz Zeničko-dobojskog kantona

R.br.	Naziv imalaca dozvole za rad	Datum izdavanja – isteka dozvole za rad	Naziv postrojenja za OIEiEK	Tehničke karakteristike	
				Instalisana snaga(kW)	Predv. god. Proizvodnja (MWh)
1.	„KOMING“ d.o.o. Kakanj	13.12.2019. 12.12.2031.	SE „KOMING“	22,00	26,00
2.	„KAMEN STIL“ d.o.o. Tešanj	13.12.2019. 12.12.2024.	SE „KS 150-1“	150,00	169,00
3.	„ILMA“ d.o.o. Tešanj	28.11.2019. 27.11.2024.	SE „ILMA“	127,00	158,90
4.	„NEDER“ d.o.o. Tešanj	31.10.2019. 30.10.2029.	SE „NEDER“	23,00	31,70
5.	„EMY“ d.o.o. Zenica	10.09.2019. 09.09.2029.	SE „SE EMY 2“	30,00	39,60
			SE „SE EMY 30 kW Žepče“	30,00	32,80
			HE „Pepelari“	448,00	3.285,00
6.	„FEKO-ENERGY“ d.o.o. Zenica	07.06.2019. 13.09.2027.	HE „Bistričak“	990,00	4.350,0
7.	„ASCOM“ d.o.o. Tešanj	04.10.2018. 23.10.2028.	SE „ASCOM 1“	10,00	15,264

8.	„ENERGY TRADE“ d.o.o. Usora	17.07.2018. 29.09.2028.	SE „ENERGY 1“	127,00	164,8
			SE „IVEX“	25,00	31,977
			SE „IVEX 2“	125,00	164,84
9.	JP „VIK“ d.o.o. Zenica	11.06.2018. 10.06.2028.	HE „Čajdraš“	485,00	3.633,00
10.	„KALIM“ d.o.o. Tešanj	28.03.2018. 27.03.2028.	SE „KALIM K23-2“	20,00	24,00
11.	„SUŠA-COMMERCE“ d.o.o. Visoko	02.02.2018. 01.02.2028.	VE „Moštre 1“	300,00	1.080,00
12.	„KALIM-PROFIL“ d.o.o. Tešanj	15.01.2018. 14.01.2028.	SE „KALIM K23-1“	18,00	25,70
13.	„PERO“ Zenica d.o.o.	09.09.2020. 08.09.2032.	SE „PERO 4“	20,00	22,00
		09.11.2020. 08.11.2032.	SE „PERO 2“	20,00	22,00
14.	„CONRA“ d.o.o. Tešanj	12.01.2017. 11.01.2029.	SE „CO-23“	22,00	32,30
15.	Proizvodnja električne energije „SM“, vl. Brka Semira SE	15.04.2016. 14.04.2026.	„SM BRKA“	10,00	11,10
16.	„MAHIR“ d.o.o. Visoko	13.11.2015. 12.11.2025.	SE „MAHIR“	23,00	28,75
17.	„BEA“ d.o.o. Mekiš bb-Tešanj	14.04.2015. 13.04.2025.	SE „BE.23-1“	20,00	25,10
18.	Obrt "POLJOTRG", vl. Bektaš Dženeta, Visoko	31.08.2015. 30.08.2025.	SE „POLJOTRG“	23,00	31,15
19.	Proizvodnja električne				

Handwritten mark

	energije "SE ELEKTRONIK", vl. Prnjavorac Nezir, Tešanj	11.12.2020. 10.12.2032.	SE „DOLINA“	12,50	15,00
20.	„INTER“ d.o.o. Tešanj	28.09.2021. 27.09.2031.	SE „INTER IN 23-1“	20,00	24,30
21.	„JAL-ENERGY“ vl. Jozo Bejić iz Usore	11.11.2021. 10.11.2033.	SE „JAL-ENERGY“	23,00	41,00
22.	„GAS PETROL“ d.o.o. Tešanj	11.03.2021. 10.03.2033.	SE „PETROL - 1“	23,00	35,00
23.	„SV ENERGIJA“ d.o.o. Tešanj	26.04.2022. 10.03.2032.	SE „SV ENERGIJA-2“	22,00	36,00
24.	Proizvodnja obnovljive energije „AM“ vlasnik Miskiće Aiša, Zenica	23.04.2021. 22.04.2033.	SE „FNE-NM 15“	15,00	17,00
25.	„FESTA“ d.o.o. Kraševo-Tešanj	07.05.2021. 06.05.2033.	SE „MIKRO SE FESTA 23-1“	20,00	38,00
26.	INOX-DESIGN d.o.o. Jelah-Tešanj	26.05.2021. 25.05.2033.	SE „INOX D-1“	20,00	33,00
27.	„HidroRing“ d.o.o. Tešanj	26.05.2021. 25.05.2033.	SE „HIDRORING-1“	20,00	34,00
28.	„COMEX“ d.o.o. Tešanj	26.05.2021. 25.05.2033.	SE „RADUŠA 3“	23,00	35,00
29.	„AGENCIJA-ES“ d.o.o. Tešanj	26.05.2021. 25.05.2033.	SE „ES-1“	20,00	34,00
30.	CORONA PACK d.o.o. Tešanj	10.06.2021. 09.06.2033.	SE „CO.23-1“	23,00	34,00
31.	JP „TOPLANA“ d.d. Tešanj	10.06.2021. 09.06.2033.	SE „TOPLANA-1“	23,00	34,00

32.	„MADI“ d.o.o. Tešanj	10.06.2021. 09.06.2033.	SE „MADI 1“	23,00	38,00
			SE „MADI 2“	23,00	38,00
			SE „MADI 4“	23,00	37,00
		24.11.2021. 23.11.2033.	SE „MADI 3“	23,00	39,00
33.	„ACŠ“ D.O.O. TEŠANJ	15.07.2021. 14.07.2031.	SE „ŠKOLJIĆ- 115“	115,00	182,00
34.	„SARAČEVIĆ“ d.o.o. Tešanj	15.07.2021. 14.07.2031.	SE „SARAČEVIĆ 1-150“	150,00	214,00
			SE „SARAČEVIĆ 1-250“	150,00	207,00
35.	„ČOSIĆ“ d.o.o. Kakanj	15.07.2021. 14.07.2033.	SE „ČOSIĆ“	23,00	32,00
36.	„EURO MEAT“ d.o.o. Maglaj	28.09.2021. 27.09.2033.	SE „EM 1“	23,00	39,00
37.	„Has-komerc“ d.o.o. Zenica	14.12.2021. 13.12.2033.	SE „FABULAS 1“ SE „RASPOTOČJE 1-23 kW“	23,00	40,00
38.	„TEŠANJSKA VRELA“ d.o.o. Tešanj	14.12.2021. 13.12.2033.	SE „DIJAMANT 23 kW“	23,00	31,00
39.	„SUBAŠIĆ“ d.o.o. Tešanj	14.12.2021. 13.12.2033.	SE „SUBAŠIĆ 23-1“	23,00	31,00
40.	„HERCEG“ Maglaj d.o.o.	14.12.2021. 13.12.2033.	SE „HERCEG 1“ SE „HERCEG 2“	23,00	30,00
41.	„FAREX“ d.o.o. Tešanj	14.12.2021. 13.12.2033.	SE „FAREX 1“ SE „FAREX 2“	23,00	33,00

42.	D.D. „VISPAK“ prehrambena industrija Visoko	18.02.2022. 17.02.2032.	SE „VISPAK 1“	149,50	226,00
		29.03.2022. 28.03.2034.	SE „VISPAK 2“	22,50	
43.	„SIROVINA- EKO“ d.o.o. Maglaj	14.03.2022. 13.02.2034.	SE „EKO-1 “	23,00	36,00
44.	Proizvodnja električne energije „A&A ENERGY“ vl. Nalić Amna Jablanica, Maglaj	29.03.2022. 28.03.2034.	SE "Jablanica 1"	23,00	46,00
45.	BOSITEX d.o.o. Žepče-Donja Golubinja	12.04.2022. 11.04.2032.	SE "BOSITEX 2"	80,00	123,00
			SE "BOSITEX 1"	23,00	38,00
46.	DŽINO PETROL d.o.o. Maglaj	17.05.2022. 16.05.2034.	SE "DŽINO PETROL“	23,00	33,00
47.	„SILK-TRADE“ d.o.o. Tešanj	09.06.2022. 08.06.2032.	SE "SILK 1"	150,00	215,00
			SE "SILK 2"	150,00	215,00
			SE "SILK 3"	150,00	215,00
			SE "SILK LC 4"	150,00	215,00
			SE "FNE SILK LC 5-100kW“	100,00	118,00
48.	SOLARNI KOLEKTORI „ERMINA“ vlasnica Prguda Ermina, Zenica	09.06.2022. 08.06.2034.	SE "ERMINA"	20,00	32,00
49.	„Babić-	09.06.2022. 08.06.2034.	SE "HOTEL BISSTOURS	23,00	32,00

	Bisstours“ d.o.o. Zenica	06.09.2022. 05.09.2034.	SE "BISSTOURS- LUKOVO POLJE“	23,00	30,00
50.	„PIRO- PROMET“ d.o.o. Tešanj	04.07.2022. 03.07.2032.	SE "PIRO PROMET“	20,00	31,00
51.	„Solarna elektrana Kljajić“ vl. Kljajić Slavko, Žepče	04.07.2022. 03.07.2032.	SE "KLJAJIĆ"	23,00	35,00
52.	"SSAM plast" d.o.o. Jelah	22.09.2022. 21.09.2034.	SE "SP-1"	23,00	34,00
53.	„SUMAKS“ d.o.o. Tešanj	06.10.2022. 05.10.2034.	SE "SUMAKS"	23,00	31,00
54.	„FUEL BOSS“ d.o.o. Zenica	10.11.2022. 09.11.2032.	SE "FUEL BOSS 1“	100,00	142,00
55.	SD „ASEA“ vlasnik Sinanović Safet Zavidovići	10.11.2022. 09.11.2034.	SE "ASE 2-23"	23,00	37,00
56.	„EKO-SERVIS“ d.o.o Tešanj	28.11.2022. 27.11.2032.	SE "EKO- SERVIS 2"	149,50	214,00
57.	„THE POWER OF NATURE“ Vlasnik: Srkalović Mihret– Tešanj	13.12.2022. 12.12.2034.	SE "POWER.23"	23,00	34,00
58.	„KARTON KOMERC“ d.o.o. Tešanj	13.12.2022. 12.12.2034.	SE "KARTON SOLAR.23-1"	23,00	41,00
59.	PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE „LALA“ vl. Mehinagić Ragib Poljice, Maglaj	02.11.2023. 01.11.2038.	„POLJICE 2“	23,00	28,00

60.	FERRO-INVEST d.o.o. Zenica	10.11.2023. 09.11.2038.	„FERRO 3“ „FERRO 4“	23,00	33,00
61.	„A&M SPED“ d.o.o. Jelah- Tešanj	21.11.2023. 20.11.2038.	„A&M_SOLAR- 1“	50,00	64,00
62.	“INES” d.o.o. Doboj Jug	10.11.2023. 09.11.2038.	„ILDA“	100,00	158,00
63.	FERRO-INVEST d.o.o. Zenica	10.11.2023. 09.11.2038.	„FERO 3“ „FERO 4“	23,00 23,00	38,00 33,00
64.	PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE „LALA“ vl. Mehinagić Ragib Poljice, Maglaj	02.11.2023. 01.11.2038.	„POLJICE 2“ „POLJICE 3“ „POLJICE“	23,00	28,00

Izvor: FERK

Nafta i prirodni gas

U Zeničko-dobojskom kantonu prirodni gas i derivati nafte obezbjeđeni su uvozom. Derivati nafte isporučuju se velikim potrošačima (rudnicima, termoelektrani, industrijskim preduzećima) i distributerima za široku potrošnju.

Potrebe Federacije BiH za naftnim derivatima u proteklom periodu su bile cca 1,00 miliona tona. Od ove količine uvozi se cca 70%, a nabavkom iz rafinerije Bosanski Brod obezbjeđeno je cca 30% potreba.

U Bosni i Hercegovini, a time ni na području Zeničko-dobojskog kantona, nema proizvodnje prirodnog gasa, te je snabdjevanje zasnovano na uvozu od jednog snabdjevača /GAZ –Export iz Ruske Federacije.

4. TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

4.1. Opće stanje trgovine

Obzirom da broj registrovanih poslovnih subjekata iz područja djelatnosti G čini gotovo 30% ukupnog broja registrovanih poslovnih subjekata na području Zeničko-dobojskog kantona, trgovina predstavlja dominantnu privrednu djelatnost i jedna je od pokretačkih faktora privredne aktivnosti, kao i veoma bitna ekonomska aktivnost s aspekta jačanja konkurentnosti domaće proizvodnje i poticanja izvoza. Zbog mnogih problema vezanih za pravovremenost i obuhvat prikupljenih podataka, za analizu poslovanja preduzeća iz oblasti trgovine i kreiranje ove Informacije, korišteni su raspoloživi objavljeni podaci Federalnog zavoda za statistiku i podaci iz registara koje vode općine na području Zeničko-dobojskog kantona.

Na području Zeničko-dobojskog kantona, shodno podacima Federalnog zavoda za statistiku objavljenih sredinom 2024. godine, sa 31.12.2023. godine, bilo je registrovano 5.309 poslovnih subjekata koji su u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010, registrovani za obavljanje djelatnosti iz područja G- trgovina na veliko i na malo.

U sljedećoj tabeli dat je broj registrovanih poslovnih subjekata u 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini.

Tabela 26. Broj registrovanih poslovnih subjekata iz područja djelatnosti G – trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikla u 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godina

Godina	2019	2020	2021	2022	2023
Pravne osobe	1.412	1.435	1.471	1.487	1.528
Dijelovi pravnih osoba	1.745	1.746	1.739	1.728	1.785
Obrt	2.052	2.056	1.989	1.960	1.996
Ukupno	5.209	5.237	5.199	5.175	5.309

U narednoj tabeli slijedi pregled registriranih poslovnih subjekata po općinama Zeničko-dobojskog kantona sa 31.12.2023. godine.

Tabela 27. Pregled registriranih poslovnih subjekata po općinama Zeničko-dobojskog kantona

OPĆINA	Pravne osobe	Jedinice u sastavu	Obrt	Ukupno
Breza	36	50	55	141
Doboj Jug	57	35	35	127
Grad Visoko	244	246	349	839
Grad Zavidovići	95	98	177	370
Grad Zenica	460	638	619	1.717
Kakanj	102	133	154	389
Maglaj	60	73	123	256
Olovo	22	28	29	79
Tešanj	293	245	279	817
Usora	37	61	23	121
Vareš	7	25	48	80
Žepče	115	153	105	373
Zeničko-dobojski kanton	1.528	1.785	1.996	5.309

U narednim tabelama dat je i pregled trgovačkih radnji (TR) iz Registra trgovačkih radnji koje vode nadležne općinske službe po pojedinim općinama u 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini.

Tabela 28. Broj trgovačkih radnji po općinama Kantona

Općina/Grad	Broj TR u 2019. godini	Broj TR u 2020. godini	Broj TR u 2021. godini	Broj TR u 2022. godini	Broj TR u 2023. godini
Breza	71	71	70	69	67
Doboj Jug	14	15	10	16	16
Kakanj	102	99	106	94	90
Maglaj	95	97	94	78	77
Olovo	21	21	23	21	22
Tešanj	219	178	178	209	207
Usora	11	10	10	11	14
Vareš	36	26	20	16	21
Visoko	332	352	351	362	371
Zavidovići	123	135	132	143	144
Zenica	272	310	288	285	960
Žepče	71	75	69	62	59
Zeničko-dobojski kanton	1.367	1.389	1.351	1.366	2.048

Općina/Grad	Broj TR u 2022. godini	Broj upisanih TR u toku 2023. godine	Broj brisanih TR u toku 2023. godine	Broj TR u 2023. godini
Breza	69	0	2	67
Doboj Jug	16	2	2	16
Kakanj	94	5	13	90
Maglaj	78	6	7	77
Olovo	21	1	1	22
Tešanj	209	14	16	207
Usora	11	4	1	14
Vareš	17	1	5	21
Visoko	362	22	13	371
Zavidovići	143	6	5	144
Zenica	914	46	8	960
Žepče	66	5	12	59
Zeničko-dobojski kanton	2.000	112	85	2.048

Tabela 29. Broj registrovanih za obavljanje trgovine ličnim radom izvan prodavnice po općinama Kantona

Općina/Grad	Broj rješenja o odobrenju obavljanja trgovine ličnim radom izvan prodavnice u 2022. godini	Broj upisanih rješenja o odobrenju obavljanja trgovine ličnim radom izvan prodavnice u toku 2023. godine	Broj brisanih rješenja o odobrenju obavljanja trgovine ličnim radom izvan prodavnice u toku 2023. godine	Broj rješenja o odobrenju obavljanja trgovine ličnim radom izvan prodavnice TR u 2023. godini
Breza	5	1	0	6
Doboj Jug	4	1	1	4
Kakanj	8	3	4	8

Maglaj	7	1	1	7
Olovo	2	0	0	2
Tešanj	53	1	2	41
Usora	2	0	0	0
Vareš	1	0	1	0
Visoko	54	6	3	57
Zavidovići	26	3	3	28
Zenica	185	23	4	208
Žepče	13	0	0	0
Zeničko-dobojski kanton	360	39	19	361

Iz navedenih tabela se vidi da je najveći broj trgovačkih radnji registrovan na području Grada Zenica, Tešanj i Grada Visoko i da je broj trgovačkih radnji u 2023. godini veći u odnosu na 2022. godinu.

Tržište je relativno dobro snabdjeveno, naročito proizvodima iz uvoza, kako iz razloga liberalizacije trgovine, tako i razgranate mreže trgovačkih lanaca stranih osnivača.

4.2. Opće stanje ugostiteljstva i turizma

Statistički gledano, praćenje razvoja ugostiteljske i turističke djelatnosti vrši se kroz praćenje prometa u ugostiteljstvu, broja posjeta, odnosno dolazaka koji su evidentirani od strane ugostiteljskih objekata koji pružaju usluge smještaja i broja ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista.

Na području Zeničko-dobojskog kantona, shodno podacima Federalnog zavoda za statistiku objavljenih sredinom 2024. godine, sa 31.12.2023. godine, bilo je registrovano 1.587 poslovnih subjekata koji su u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010, registrovani za obavljanje djelatnosti iz područja I – djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo).

U sljedećoj tabeli dat je broj registrovanih poslovnih subjekata u 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini.

Tabela 30. Broj registrovanih poslovnih subjekata iz područja djelatnosti I –djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godina

Godina	2019	2020	2021	2022	2023
Pravne osobe	108	114	123	131	141
Dijelovi pravnih osoba	273	272	287	287	286
Obrt	1.081	1.090	1.104	1.133	1.160
Ukupno	1.462	1.476	1.514	1.551	1.587

U narednoj tabeli slijedi pregled registriranih poslovnih subjekata *iz područja djelatnosti I – djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)* po općinama Zeničko-dobojskog kantona sa 31.12.2023. godine.

Tabela 31. Pregled registriranih poslovnih subjekata po općinama Zeničko-dobojskog kantona

Općina/Grad	Pravne osobe	Jedinice u sastavu	Obrt	Ukupno
Breza	6	12	40	58
Doboj Jug	7	5	11	23
Grad Visoko	12	40	239	291
Grad Zavidovići	9	17	88	114
Grad Zenica	56	111	407	574
Kakanj	5	20	88	113
Maglaj	6	11	45	62
Olovo	8	5	16	29
Tešanj	21	27	107	155
Usora	3	4	13	20
Vareš	2	3	38	43
Žepče	6	31	68	105
Zeničko-dobojski kanton	141	286	1.160	1.587

U narednim tabelama dat je i pregled ugostiteljskih radnji (UR) iz registara koje vode nadležne općinske službe po pojedinim općinama u 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini.

Tabela 32. Broj ugostiteljskih radnji po općinama Kantona

Općina/Grad	Broj UR u 2019. godini	Broj UR u 2020. godini	Broj UR u 2021. godini	Broj UR u 2022. godini	Broj UR u 2023. godini
Breza	44	42	43	41	40
Doboj Jug	13	13	9	7	7
Kakanj	64	62	68	65	62
Maglaj	35	32	30	22	25
Olovo	14	14	14	14	14
Tešanj	179	173	94	87	86
Usora	13	12	12	10	9
Vareš	33	36	28	28	24
Visoko	188	211	211	216	226
Zavidovići	72	70	79	84	84
Zenica	290	315	320	331	703
Žepče	52	52	51	53	49
Zeničko-dobojski kanton	997	1.032	959	958	1.329

Općina/Grad	Broj UR u 2022. godini	Broj upisanih UR u toku 2023. godine	Broj brisanih UR u toku 2023. godine	Broj UR u 2023. godini
Breza	41	6	7	40
Doboj Jug	7	1	1	7
Kakanj	65	13	17	62
Maglaj	22	6	3	25
Olovo	14	0	0	14
Tešanj	87	14	16	86
Usora	9	0	0	9

Općina/ Grad	Broj UR u 2022. godini	Broj upisanih UR u toku 2023. godine	Broj brisanih UR u toku 2023. godine	Broj UR u 2023. godini
Vareš	21	2	5	24
Visoko	216	17	7	226
Zavidovići	84	8	8	84
Zenica	668	35	6	703
Žepče	51	9	11	49
Zeničko- dobojski kanton	1.285	111	70	1.329

Na području Zeničko-dobojskog kantona kategorizirano je 60 ugostiteljskih objekata za smještaj sa osnovnim kapacitetom oko 1795 ležaja.

U toku 2023. godine Ministarstvo za privredu izvršilo je kategorizaciju jednog ugostiteljskog objekta koji pruža uslugu smještaja – Tabela 33.

Tabela 33. Kategorizirani objekti u 2023. godini

Podnosilac zahtjeva	Adresa ugostiteljskog objekta	Vrsta i naziv ugostiteljskog objekta	Kategorija za koju je izdato rješenje
1. Motel "REZIME" Zenica	Štrosmajerova 7, Zenica	Motel	- tri zvjezdice

U narednoj tabeli dajemo pregled registriranih ugostiteljskih objekata za smještaj prema vrsti objekta i općinama Zeničko-dobojskog kantona:

Tabela 34. Registrirani ugostiteljski objekti za smještaj prema vrsti objekta i općinama Kantona

Red. Broj	Općina/Grad	Hotel	Motel	Pansion	Prenočište	Apartmani	Hostel	Kamp	Sobe za iznajmljivanje	Seosko domaćinstvo	Gostionica sa prenočištem	Turističko naselje	Apartmani u domaćinstvu	Kuća za odmor u domaćinstvu	UKUPNO
1.	Breza		1												1
2.	Doboj Jug		1												1
3.	Kakanj	2	1	1		1						1		1	7
4.	Maglaj	2	1			1									4
5.	Olovo	1	2						1						4
6.	Tešanj	3	8												11
7.	Usora	1	2												3
8.	Vareš		1						1	2				1	5
9.	Visoko	2		1									1		4
10.	Zavidovići												1		1
11.	Zenica	7	5				2		1						15
12.	Žepče	1	3												4
UKUPNO		19	25	2	0	2	2	0	3	2	0	1	2	2	60

Na području Zeničko-dobojskog kantona preovladavaju smještajni objekti vrste "motel" dok je 19 ugostiteljskih objekata vrste "hotel", od čega je devet objekata razvrstano u kategoriju koja se obilježava sa 4 i 5 zvjezdica.

U nastavku je spisak kategorisanih objekata u Zeničko-dobojskom kantonu sa 4 i 5 zvjezdica, gdje postupak kategorizacije provodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma:

1. HOTEL 4* Hotel Villa Ukus Tešanj
2. HOTEL 4 * Hotel „Dubrovnik“ Zenica
3. HOTEL 4 * Hotel „Zenica“ Zenica
4. HOTEL 4 * HOTEL „CARPE DIEM“ („Iskoristi dan“), Školska 15, Zenica
5. Apartman u domaćinstvu 5* „APARTMENTS VRANAS“, Visoko
6. Turističko naselje 4* „S.R.C.A“ AJDINOVIĆI“, Olovo
7. Kuća za odmor u domaćinstvu 5* „VILA SARAJEVO“, Vareš
8. MOTEL 4* Motel „IN“, Žepče
9. HOTEL 4* „CITY CODE“, Zenica
10. Seosko domaćinstvo 4* Seljačko domaćinstvo „Šadrvan“ Ravne, Vareš
11. HOTEL 4* „KAVALIR“, Žepče
12. HOTEL 4* Hotel „BISS“, Zenica
13. MOTEL 4* „EDEMUS“, Maglaj
14. Apartman u seoskom domaćinstvu 4* „CRNJEVO“, Zavidovići
15. HOTEL 4* Hotel „BIGA“, Zavidovići
16. Apartmani 4* „KORZO“, Visoko
17. Apartman u domaćinstvu 4* „Capital Apartments Visoko“
18. HOTEL 4* Hotel & Spa Vema Visoko
19. Apartman u domaćinstvu 4* „SWEET HOME VISOKO“, Visoko

Nakon kontinuiranog uspona tokom proteklih nekoliko godina turizam u BiH doživio je strahovit pad usljed pandemije korona virusa. Pandemija COVID-a 19 je zaustavila pozitivan trend rasta turizma i u BiH.

U prvim analizama i prognozama oporavka izgledalo je kao da će turizam trebati godine za oporavak jer je bio među onim sektorima koji su trpjeli najveću štetu.

U 2020. godini sektor je pretrpio pad viši od 80 posto posjeta stranih turista u poređenju sa prethodnom godinom. Sa popuštanjem restrikcija, odnosno poboljšanom epidemiološkom situacijom, u 2021. godini je došlo do blagog oporavka, 2022. godina je zabilježila značajan oporavak, približavanje i dostizanje predpandemijskih trendova dok je, prema raspoloživim podacima, 2023. godina dostigla rekordne turističke rezultate po kojima je nadmašena i 2019. godina.

Na nivou Bosne i Hercegovine u 2023.godini turisti su ostvarili 1.733.071 posjeta što je više za 17,3 posto i 3.645.839 noćenja što je više za 13,2 posto u odnosu na 2022.godinu.

Na nivou FBiH zabilježen je porast dolazaka i noćenja turista tako da je broj dolazaka veći za 23 posto i broj noćenja veći za 18 posto u odnosu na 2022.godinu.

Broj noćenja domaćih turista veći je za 5 posto dok je broj noćenja stranih turista porastao za 25 posto na nivou FBiH.

Zbog svega navedenog cjelokupni prihodi od turizma u 2023.godini znatno su porasli u odnosu na 2022.godinu.

Zeničko-dobojski kanton je u toku 2023. godine posjetilo **55.833** turista, a što je u odnosu na 2022. godinu više za **9.298** turista. Turisti su ostvarili **162.774** noćenja, a što je za **24.228** noćenja više nego u 2022. godini. Potrebno je naglasiti da iskazan broj dolazaka turista predstavlja broj dolazaka turista koji su koristili usluge smještaja u smještajnim objektima na području Kantona.

Tabela 35. Dolasci i noćenja turista u toku 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine u ZDK

Turisti	Dolasci turista 2019. godina	Dolasci turista 2020. godina	Dolasci turista 2021. godina	Dolasci turista 2022. godina	Dolasci turista 2023. godina	Noćenje turista 2019. godina	Noćenje turista 2020. godina	Noćenje turista 2021. godina	Noćenje turista 2022. godina	Noćenje turista 2023. godina
Domaći	20.598	17.986	31.875	31.612	38.314	83.066	64.771	89.453	101.010	122.159
Strani	17.984	4.970	9.291	14.923	17.519	42.251	14.649	24.513	37.536	40.615
Ukupno	38.852	22.956	41.166	46.535	55.833	125.317	79.420	113.966	138.546	162.774

Tabela 36. Dolasci i noćenja turista po vrstama objekata

Po vrstama objekata	Dolasci turista 2019. godina	Dolasci turista 2020. godina	Dolasci turista 2021. godina	Dolasci turista 2022. godina	Dolasci turista 2023. godina	Noćenje turista 2019. godina	Noćenje turista 2020. godina	Noćenje turista 2021. godina	Noćenje turista 2022. godina	Noćenje turista 2023. godina
Hoteli i sličan smještaj	34.807	21.564	39.021	43.418	50.637	115.852	75.780	109.522	130.272	150.571
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	3.775	1.392	2.145	3.117	5.196	9.465	3.640	4.444	8.274	12.203
Ostali smještaj										
Ukupno	38.582	22.956	41.166	46.535	55.833	125.317	79.420	113.966	138.546	162.774

Tabela 37. Dolasci i noćenja domaćih turista po vrstama objekata

Po vrstama objekata	Dolasci turista 2019. godina	Dolasci turista 2020. godina	Dolasci turista 2021. godina	Dolasci turista 2022. godina	Dolasci turista 2023. godina	Noćenje turista 2019. godina	Noćenje turista 2020. godina	Noćenje turista 2021. godina	Noćenje turista 2022. godina	Noćenje turista 2023. godina
Hoteli i sličan smještaj	19.352	17.042	30.202	29.635	35.528	80.896	62.448	86.498	97.820	117.966
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	1.246	944	1.673	1.977	2.786	2.170	2.323	2.955	3.190	4.193
Ostali smještaj										
Ukupno	20.598	17.986	31.875	31.612	38.314	83.066	64.771	89.453	101.010	122.159

Tabela 38. Dolasci i noćenja stranih turista po vrstama objekata

Po vrstama objekata	Dolasci turista 2019. godina	Dolasci turista 2020. godina	Dolasci turista 2021. godina	Dolasci turista 2022. godina	Dolasci turista 2023. godina	Noćenje turista 2019. godina	Noćenje turista 2020. godina	Noćenje turista 2021. godina	Noćenje turista 2022. godina	Noćenje turista 2023. godina
Hoteli i sličan smještaj	15.455	4.522	8.819	13.783	15.109	34.956	13.332	23.024	32.452	32.605
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	2.529	448	472	1.140	2.410	7.295	1.317	1.489	5.084	8.010

slični objekti za kraći odmor										
Ostali smještaj										
Ukupno	17.984	4.970	9.291	14.923	17.519	42.251	14.649	24.513	37.536	40.615

Iz navedenih tabela vidljivo je da se više od 90% prometa odvija preko hotela i sličnog smještaja. Postoje čvrste indicije o podcijenjenosti podataka o broju dolazaka i noćenja turista, te ostvarenog turističkog prometa. Razlog odstupanja stvarnih od zvaničnih pokazatelja se može tražiti u učešću neformalnog sektora u ukupnim turističkim dešavanjima.

4.2.1. Putničke agencije

Najznačajniju ulogu u izradi i prodaji turističkog proizvoda imaju putničke (turističke) agencije, čije je postojanje isključivo vezano za prodaju turističkog proizvoda i turističkih usluga koje su sastavni dio turističkog proizvoda. Putničke agencije su pravna lica, osnovane prema odredbama Zakona o turističko-ugostiteljskoj djelatnosti.

Za grupne posjete gradovima i turističkim mjestima za koja je programom predviđeno razgledanje grada ili turističkog mjesta putnička agencija obavezna je angažirati turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluge turističkog vodiča.

U julu 2022.godine je donešen i stupio na snagu Zakon o turizmu Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj:12/22) kojim je propisano da su putničke agencije organizatori turističkog putovanja dužne od Ministarstva za privredu Zeničko-dobojskog kantona pribaviti licencu za organizovanje turističkog putovanja.

Do kraja 2023. godine Ministarstvo za privredu je izdalo ukupno 12 Rješenja – Licenci za organizovanje turističkog putovanja svim putničkim agencijama koje su podnijele Zahtjev i koje su ispunile uslove propisane zakonom.

Na području Zeničko-dobojskog kantona postoji veći broj registrovanih putničkih agencija koje se bave turističkim uslugama. Dajemo pregled broja putničkih agencija po općinama, a prema podacima iz upisnika i drugih evidencija o registrovanim turističkim djelatnostima dobijenim od strane nadležnih općinskih službi:

Tabela 39. Registrovane putničke agencije

Općina	Broj putničkih agencija
Breza	1
Doboj Jug	1
Kakanj	2
Maglaj	0
Olovo	0
Tešanj	2
Usora	0
Vareš	0
Visoko	6
Zavidovići	1
Zenica	28
Žepče	0
UKUPNO	41

4.2.2. Turistički vodiči

Turistički vodič igra vrlo važnu ulogu u promociji i realizaciji turističke ponude. On je taj koji u toku putovanja i boravka grupe turista kojoj je određen za turističkog vodiča na najbolji mogući način prezentira sve informacije o mjestu u kome se realizira turistička ponuda, njegovoj historiji, stanovništvu, privredi, infrastrukturi, te daje što je moguće više informacija o svakom detalju turističke ponude, objektima i predmetima koji su predmet posjete, itd.

Polaganje stručnog ispita za turističke vodiče obavlja se na način propisan Pravilnikom o stručnom ispitu za turističke vodiče („Službene novine FBiH“, broj: 30/10), a prema Programu stručnog ispita za turističke vodiče. Za pružanje usluga turističkog vodiča turistički vodič mora posjedovati odobrenje općinskog organa. Odobrenje izdaje, na zahtjev turističkog vodiča, općinski organ na čijem području turistički vodič pruža usluge. Stručni ispit za turističke vodiče za Zeničko-dobojski kanton do sada je položilo ukupno 25 kandidata, a samo jedan turistički vodič posjeduje odobrenje za pružanje usluga izdato od Općine Breza i iskaznicu turističkog vodiča izdatu od Ministarstva za privredu Zeničko-dobojskog kantona. Ostali kandidati koji posjeduju certifikat za turističkog vodiča nisu izvršili prijavu kod nadležnih općinskih organa, odnosno ne posjeduju odobrenje za pružanje usluga niti iskaznicu za turističkog vodiča.

5. PODUZETNIŠTVO I MALA I SREDNJA PODUZEĆA (MSP)

5.1. Uvod

Poduzetništvo je spremnost pojedinca ili više partnera da uz određeno ulaganje kapitala i preuzimanje rizika uđu u poslovni poduhvat sa ciljem stvaranja profita. To je način privrednog djelovanja u kojem poduzetnik odlučuje što, kako i za koga stvoriti i na tržištu realizirati ulazeći u poduzetnički pothvat na svoj trošak i rizik s ciljem sticanja dobiti.

Često se pojam poduzetništvo povezuje sa upravljanjem malim obrtima, preduzećima, ali neki autori proširuju mu važenje i na velike organizacije.

Bit poduzetništva je u stalnom traženju novih ideja, maštovitosti u pronalaženju novih mogućnosti u poslovanju, pouzdanoj intuiciji i procjeni, te vještini i borbenosti.

Razvijanje poduzetničkog duha se odnosi na stvaranje uvjeta u kojima ljudi mogu da: budu inovativni, rješavaju problem, razmišljaju pozitivno, prave nove prilike, budu samomotivirani, razmišljaju kritički, budu proaktivni, stvaraju nove ideje, pronalaze rješenja i izazivaju postavljene norme.

Osnovna podrška razvijanja poduzetništva je poduzetnička infrastruktura koju čine:

- konsultantski subjekti – agencije,
- finansijski subjekti,
- poslovno-poduzetničke zone,
- poduzetnički inkubatori itd.

5.1.1. Konsultantski subjekti – agencije

U nastojanju da se prevaziđu brojni socijalni i ekonomski problemi sa kojima se Bosna i Hercegovina suočila u poslijeratnom periodu, lokalna zajednica je uz podršku međunarodne zajednice pokrenula inicijativu za oporavak i stimuliranje ekonomskog razvoja. Rezultat ove inicijative je pokretanje procesa ekonomske regionalizacije, osnivanjem regionalnih razvojnih agencija. Regionalne razvojne agencije su ključni sudionici u izradi i provedbi strategija za ekonomski razvoj na lokalnom nivou. Tamo gdje postoje regionalne razvojne agencije, postoji i institucionalni okvir za povezivanje niza djelatnosti i za dovođenje istih u vezu sa raznovrsnim zajedničkim ciljevima oko kojih su se zainteresirane strane usaglasile.

Među zainteresirane strane spadaju: lokalne vlasti, mjesne zajednice, privredne komore i udruge/udruženja poslodavaca, istraživačke i obrazovne institucije, lokalne razvojne

organizacije, nevladine organizacije, pružaoci poslovnih usluga, organizacije tržišta rada, sindikati, itd.

Na području Zeničko-dobojskog kantona egzistira Regionalna razvojna agencija (REZ) koja djeluje u regiji Centralna BiH unutar Bosne i Hercegovine. Osnovana je u maju 2004. godine. Platforma za osnivanje Agencije je partnerstvo vladinih i nevladinih institucija. Osnivači su 15 općina, 2 kantona, 15 poslovnih udruženja, 1 međunarodna organizacija, 1 mikrokreditna organizacija.

Aktivnosti REZ Agencije mogu se svrstati u dvije glavne skupine:

- aktivnosti koje se odnose na identificirane potrebe općina, gdje prevladava potreba za daljnjom izgradnjom kapaciteta za razvoj projekata, apsorpciju fondova, promociju i razvoj poslovne infrastrukture, te
- potporu razvoju malih i srednjih preduzeća kroz pružanje konsultantskih usluga, uspostavljanje poslovnih veza, podršku izvozu i ulaganjima, kao i promociju.

Na području Zeničko-dobojskog kantona potpisan je Sporazuma o osnivanju Mreže lokalnih agencija. Osnivači Mreže su: Razvojna agencija Žepče RAŽ, Agencija za ekonomski razvoj Zenica ZEDA, Razvojna agencija Zavidovići RAZ i Agencija za razvoj Općine Tešanj TRA.

Cilj osnivanja Mreže je da međusobno uveže sve instrumente ekonomskog razvoja i poveže postojeću lokalnu i regionalnu infrastrukturu u cilju održivog ekonomskog razvoja lokalnih zajednica, Kantona i države.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona potiče i podupire razvoj na cijelom području kantona, a razvojne agencije smatra inicijatorom i kreatorom razvoja u općinama.

5.1.2. Finansijski subjekti

Finansijski subjekti koji daju podršku razvijanja poduzetništva su:

- komercijalne banke,
- mikrokreditne organizacije,
- kreditno-garancijski fond Vlade Zeničko-dobojskog kantona (KGF),
- poticaji Vlade Zeničko-dobojskog kantona itd.

Kreditno-garancijski fond Vlade Zeničko-dobojskog kantona je jedan od finasijskih subjekata koji daju podršku razvijanja poduzetništva preko izuzetno povoljnih kredita.

Korisnici ovih kredita mogu biti privredna društva koja se bave proizvodnom ili proizvodno-uslužnom djelatnošću. Sredstva iz kredita se mogu koristiti za nabavku mašina, opreme i dijelova, te za tehnološka unapređenja.

Ministarstvo za privredu je na osnovu Odluka Vlade Kantona i Javnih poziva za svaki poticaj pojedinačno provelo dodjelu poticaja.

Osnovni kriteriji su jedinstveni za sve vrste poticaja, a odnose se na uredno izmirivanje: poreza, uključujući i indirektna, te doprinosa (zdravstveno, penziono osiguranje).

Posebni kriteriji su vezani za vrstu poticaja, a odnose se na: odobrenje za upotrebu objekta, certifikat za uveden međunarodni standard, potpisan ugovor za investicijske kredite sa dokazima o urednom vraćanju glavnice i kamata, dokaze o realiziranoj investiciji i drugo.

U ranijim godinama realizacija svih poticaja je imala karakter refundacije, odnosno poticaja nakon realizacije aktivnosti po kriterijima. Od 2018. godine karakter poticaja se mijenja i realizuju se kako putem refundacije, tako i putem subvencije odnosno, zaključivanjem ugovora sa korisnicima sredstava o realizaciji projekata u određenim rokovima.

U 2018. godini odobren je 101 poticaj u iznosu od 1.424.783,25 KM, a u 2019. godini odobreno je 129 poticaja u iznosu 2.119.709,01 KM.

U 2020. godini Ministarstvo za privredu je sve materijalne i ljudske resurse usmjerilo na poticanje privrednih subjekata dodjelom poticaja, a samim tim i poticanje privrede na području

Zeničko-dobojskog kantona, kroz razvoj poduzetničke infrastrukture, poticanje konkurentnosti privrednih subjekata, regresiranje kamata na kredite, refundaciju administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata, kao i na pomoć privrednim subjektima na području Zeničko-dobojskog kantona, kojima je naredbama FKZŠ bio zabranjen rad usljed proglašenog stanja pandemije, putem pomoći kroz subvencioniranje plata uposlenika tih privrednih subjekata. Za sve pobrojane vrste poticaja utrošeno je ukupno 3.719,095,79 KM.

U 2021. godini na osnovu Zakona o poticanju razvoja male privrede i Strategije razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godina realizovano je ukupno 8 poticajnih mjera privrednim subjektima i to poticaj za razvoj konkurentnosti privrede, poticaj za razvoj poduzetništva, poduzetničke kulture i tradicionalnih i starih zanata, subvencioniranje projekata razvojnih agencija, subvencioniranje kamate za 2020. i 2021. godinu po kreditima odobrenim u 2020. i 2021. godini po osnovu kreditno garancijskog fonda Vlade ZDK, subvencioniranje organizacije sajмова i manifestacija, subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata, poticaj za razvoj turističke infrastrukture i ponude i obezbjeđenje kredita pod povoljnijim uslovima. Na navedene poticaje je utrošeno ukupno 3.078.454,46 KM.

Tokom 2022. godine realizovano je 12 poticajnih mjera i to: podrška razvoju konkurentnosti privrede (prvi i ponovljeni javni poziv), subvencioniranje investicija kod obrta i obavljanje djelatnosti prema Uredbi o zaštiti tradicionalnih i starih zanata, razvoj turističke infrastrukture, turističkih destinacija i ponude (prvi i ponovljeni), podrška privrednim subjektima u IT sektoru za kreiranje i izvoz digitalnih rješenja, subvencioniranje projekata razvojnih agencija, regresiranje kamata po kreditima odobrenim u 2020. i 2021. godini po osnovu kreditno-garancijskog fonda Vlade Zeničko-dobojskog kantona, subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata (prvi i ponovljeni), podrška za nova zapošljavanja, START UP i samozapošljavanje i podrška razvoju ženskog poduzetništva. Na navedene poticaje je utrošeno ukupno 3.825.817,64 KM.

U 2023. godini realizovano je 12 poticajnih mjera i to: podrška razvoju konkurentnosti privrede, subvencioniranje investicija kod obrta i obavljanje djelatnosti prema Uredbi o zaštiti tradicionalnih i starih zanata, razvoj turističke infrastrukture, turističkih destinacija i ponude, subvencioniranje projekata razvojnih agencija, regresiranje kamata po kreditima odobrenim u 2022. i 2023. godini po osnovu kreditno-garancijskog fonda Vlade Zeničko-dobojskog kantona, subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata, podrška za nova zapošljavanja, START UP i samozapošljavanje, podrška razvoju ženskog poduzetništva, subvencioniranje organizacije i učešća privrednih susreta, sajмова i manifestacija (tri javna poziva) i obezbjeđenje kredita pod povoljnijim uslovima.

Po navedenim Javnim pozivima utrošeno je ukupno 2.445.967,60 KM u sljedećim iznosima:

1. Razvoj konkurentnosti privrede u iznosu od 685.535,24 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 27 korisnika;
2. Subvencioniranje investicija kod obrta i obavljanje djelatnosti prema Uredbi o zaštiti tradicionalnih i starih zanata u iznosu od 533.810,07 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 89 korisnika;
3. Razvoj turističke infrastrukture, turističkih destinacija i ponude u iznosu od 239.915,39 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 13 korisnika;
4. Subvencioniranje projekata razvojnih agencija u iznosu od 37.837,69 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 4 korisnika;
5. Regresiranje kamata po kreditima odobrenim u 2021., 2022. i 2023. godini po osnovu kreditno-garancijskog fonda Vlade ZDK u iznosu od 2.393,93 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 1 korisnika;

6. Subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata u iznosu od 239.400,00 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 11 korisnika;
7. Podrška za nova zapošljavanja, START UP i samozapošljavanje u iznosu od 91.000,00 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 13 korisnika;
8. Podrška razvoja ženskog poduzetništva u iznosu od 181.950,76 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 16 korisnika;
9. Subvencioniranje organizacije i učešća privrednih susreta, sajмова i manifestacija u iznosu od 134.124,58 KM u okviru kojeg su odobrena sredstva za 8 korisnika;
10. Obezbjedenje kredita pod povoljnijim uslovima u iznosu od 300.000,00 KM u okviru kojeg je sklopljen ugovor sa jednom bankom.

5.1.3. Poslovno-poduzetničke zone

Osnovna infrastruktura za podršku maloj privredi su poslovno-poduzetničke zone.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je, na prijedlog Ministarstva za privredu Zeničko-dobojskog kantona, iz sredstava od koncesija kao i budžetskih sredstava, odobravalala poticaje za bržu izgradnju poslovnih-poduzetničkih zona u funkciji bržeg razvoja poduzetništva: u 2010. godini iznos 457.040,83 KM, u 2011. godini iznos 536.761,36 KM, u 2012. godini iznos 399.236,56 KM, u 2013. godini iznos 331.151,87 KM, u 2014. godini 0 KM (nije bilo ulaganja zbog poplava), u 2015. godini iznos 12.731,00 KM, u 2016. godini iznos 9.539,00 KM, u 2017. godini iznos 73.908,70 KM, u 2018. godini iznos 828.746,00 KM, u 2019. godini iznos 887.078,62 KM, u 2020. godini 0 KM (zbog pandemije korona virusom nije bilo ulaganja), u 2021. godini 115.746,50 KM (od koncesionih naknada) i 1.509.120,00 KM (od budžetskih sredstava), u 2022. godini 1.031.232,51 KM (od koncesionih naknada) i 864.259,20 KM (od budžetskih sredstava) i u 2023. godini 700.000,00 KM (od koncesionih naknada) i 1.000.000,00 KM (od budžetskih sredstava) što ukupno iznosi **8.756.552,11 KM** (Tabele od broja 40. do broja 54.) i ima za cilj:

- Pružanje potpore poduzetnicima za lakšom izgradnjom poslovnog prostora na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu,
- Osnivanje novih privrednih subjekata,
- Poticanje izvozne konkurentnosti i privlačenje stranih ulaganja,
- Stvaranje preduslova za razvoj male i srednje privrede, te otvaranje novih radnih mjesta,
- Promocija direktnih investicija tehnološke politike, te partnerstva javnog i privatnog sektora,
- Davanje pogodnosti poduzetnicima,
- Razvoj lokalne zajednice kantona i općina.

Tabela 40. GODINA 2010.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Projektna dokumentacija za poslovno-poduzetničku zonu „Vrtlište I“	Kakanj	19.072,52
2.	Izgradnja infrastrukturnih objekata poslovno-poduzetničke zone „Vrtlište II“	Kakanj	230.703,09
3.	Izgradnja infrastrukturnih objekata poslovno-poduzetničke zone „Vila Tešanj“	Tešanj	56.856,93
4.	Projektna dokumentacija za poslovno-poduzetničku „Vila Tešanj“	Tešanj	2.970,63
5.	Izgradnja infrastrukturnih objekata poslovno-poduzetničku zone „Matuzići“	Doboj Jug	147.437,66
UKUPNO:			457.040,83

Tabela 41. GODINA 2011.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovna-poduzetnička zona Ekonomija - Batvice	Zavidovići	71.588,34
2.	Izgradnja poslovno-poduzetničke zone "Matuzići" Korak 2- Faza II	Doboj Jug	124.062,32
3.	Izgradnja poslovno-poduzetničke zone "Bukva-Vila" Korak 2-FazaII	Tešanj	133.446,30
4.	Poslovno-poduzetnička zona Ekonomija - Batvice (Korak 1- Faza II)	Zavidovići	91.545,10
5.	Poslovno-poduzetnička zona "Žabljak" (Korak 1. i 2.- Faza II)	Usora	116.119,30
		UKUPNO:	536.761,36

Tabela 42. GODINA 2012.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona Žepče (faza I)	Žepče	129.920,00
2.	Poslovna zona Žepče (faza II)	Žepče	150.000,00
3.	Poslovna zona Zavidovići	Zavidovići	150.000,00
		UKUPNO:	399.236,56

Tabela 43. GODINA 2013.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovno-poduzetničku zonu „Vrtlište“	Kakanj	31.151,87
2.	Poslovna zona “Glinište”	Tešanj	300.000,00
		UKUPNO:	331.151,87

GODINA 2014. –Nije bilo poticaja za poslovne zone.**Tabela 44. GODINA 2015.**

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona „Misurići“	Maglaj	2.731,00
2.	Poslovana zona “Glinište”	Tešanj	10.000,00
		UKUPNO:	12.731,00

Tabela 45. GODINA 2016.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovno zona „Bukva“	Tešanj	4.539,60
2.	Poduzetnička zona “Lugovi”	Usora	5.000,00
		UKUPNO:	9.539,60

Tabela 46. GODINA 2017.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Bukva"	Tešanj	15.000,00
2.	Poslovna zona „Ekonomija Batvice“	Zavidovići	13.908,70
3.	Poslovna zona "Misurići"	Maglaj	15.000,00
4.	Poslovna zona "Žabljak"	Usora	30.000,00
		UKUPNO:	73.908,70

Tabela 47. GODINA 2018.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona „Ekonomija Batvice“	Zavidovići	4.446,00
2.	Poslovna zona "Danac"	Olovo	10.000,00
3.	Poslovna zona "Ozrakovići"	Visoko	97.500,00
4.	Poslovna zona "Žabljak"	Usora	150.000,00
5.	Poslovna zona "Liješnica"	Maglaj	97.500,00
6.	Poslovna zona "Polja"	Žepče	101.800,00
7.	Poslovna zona "Glinište"	Tešanj	150.000,00
8.	Poslovna zona "Matuzići"	Doboj Jug	67.500,00
9.	Poslovna zona "Zenica I"	Zenica	150.000,00
		UKUPNO:	828.746,00

Tabela 48. GODINA 2019.

Red. br.	Naziv zone	Općina	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Liješnica"	Maglaj	142.000,00
2.	Poslovna zona "Glinište"	Tešanj	150.000,00
3.	Poslovna zona "Kram"	Vareš	120.000,00
4.	Poslovna zona "Zenica I"	Zenica	155.078,62
5.	Poslovna zona "Srednja Omanjska"	Usora	160.000,00
6.	Poslovna zona "Radovlje"	Žepče	10.000,00
7.	Poslovna zona "Ozrakovići"	Visoko	150.000,00
		UKUPNO:	887.078,62

GODINA 2020.-Nije bilo poticaja za poslovne zone.

Tabela 49. GODINA 2021.

Red. br.	Naziv zone	Općina/Grad	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Golubište-Pilana"	Olovo	20.000,00
2.	Poslovna zona "Mravići"	Doboj-Jug	20.000,00
3.	Poslovna zona "Novi Šeher"	Maglaj	20.000,00
4.	Poslovna zona "Cigлана-Glinište"	Tešanj	18.840,00
5.	Poslovna zona "Šaš"	Breza	16.906,50

6.	Poslovna zona "Ularice"	Usora	20.000,00
		UKUPNO:	115.746,50

Tabela 50. GODINA 2021.

Red. br.	Naziv zone	Općina/Grad	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Golubište-Pilana"	Olovo	1.420.020,00
2.	Poslovna zona "Srednja Omanjska"	Usora	89.100,00
		UKUPNO:	1.509.120,00

Tabela 51. GODINA 2022.

Red. br.	Naziv zone	Općina/Grad	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Zenica 1"	Zenica	150.000,00
2.	Poslovna zona "Bukva-Vila"	Tešanj	143.686,36
3.	Poslovna zona "Kram"	Vareš	118.150,80
4.	Poslovna zona "Liješnica"	Maglaj	150.000,00
5.	Poslovna zona "Radovlje"	Žepče	129.833,85
6.	Poslovna zona "Mravići"	Doboj-Jug	72.058,40
7.	Poslovna zona "Srednja Omanjska"	Usora	150.000,00
8.	Poslovna zona "Golubište"	Olovo	117.503,10
		UKUPNO:	1.031.232,51

Tabela 52. GODINA 2022.

Red. br.	Naziv zone	Općina/Grad	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Bukva-Vila"	Tešanj	150.000,00
2.	Poslovna zona "Kram"	Vareš	150.000,00
3.	Poslovna zona "Mravići"	Doboj-Jug	114.259,20
4.	Poslovna zona "Liješnica"	Maglaj	150.000,00
5.	Poslovna zona "Ularice"	Usora	150.000,00
6.	Poslovna zona "Šaš"	Breza	150.000,00
		UKUPNO:	864.259,20

Tabela 53. GODINA 2023.

Red. br.	Naziv zone	Općina/Grad	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Bukva-Vila"	Tešanj	100.000,00
2.	Poslovna zona "Ekonomija-Batvice"	Zavidovići	90.042,55
3.	Poslovna zona "Radovlje"	Žepče	98.815,75
4.	Poslovna zona "Vrtilište"	Kakanj	36.252,80
5.	Poslovna zona "Liješnica"	Maglaj	100.000,00
6.	Poslovna zona "Ozrakovići"	Visoko	100.000,00
7.	Poslovna zona "Golubište-Pilana"	Olovo	100.000,00
8.	Poslovna zona "Mravići"	Doboj-Jug	74.888,90

UKUPNO: 700.000,00

Tabela 54. GODINA 2023.

Red. br.	Naziv zone	Općina/Grad	Iznos (KM)
1.	Poslovna zona "Zenica 1"	Zenica	150.000,00
2.	Poslovna zona "Ekonomija"	Tešanj	150.000,00
3.	Poslovna zona "Mravići"-faza II	Doboj-Jug	97.994,29
4.	Poslovna zona "Radovlje"	Žepče	112.500,00
5.	Poslovna zona "Liješnica"	Maglaj	150.000,00
6.	Poslovna zona "Majdanska polja"	Zavidovići	112.906,87
7.	Poslovna zona "Ularice-faza II"	Usora	150.000,00
8.	Poslovna zona "Golubište-Pilana-faza II"	Olovo	76.598,84
		UKUPNO:	1.000.000,00

5.1.4. Poduzetnički inkubator

Poduzetnički inkubator predstavlja «dom» za uzgajanje novih preduzeća koji svim potencijalnim poduzetnicima čiji poslovni plan obećava realne mogućnosti razvoja, obezbjeđuje povoljne uslove rada, početne prostorije, administrativnu poslovnu podršku, savjetovanje i drugu pomoć, kako bi u 3-4 godine razvili preduzeće, sposobno da pod tržišnim uslovima uspješno radi.

Dakle, to su sistemi kojima je svrha uspostavljanje poslovne infrastrukture koja služi privrednim subjektima da u što kraćem vremenu postanu tržišno aktivni, te profitabilni.

Korisnici Inkubatora mogu postati sva lica koja obavljaju ili imaju namjeru da obavljaju privrednu djelatnost osim proizvodnje hrane, trgovine i ugostiteljstva, pod uslovom da je prostor kojim Inkubator raspolaže pogodan za obavljanje te djelatnosti svojom veličinom i funkcionalnošću.

Veličina dodijeljenog prostora ovisi o opravdano iskazanim potrebama korisnika obrazloženim biznis planom. Registracija korisnika ne može biti starija od 12 mjeseci u momentu donošenja odluke o prijemu. Izuzetak su korisnici čija registracija je starija od 12 mjeseci ako u inkubatoru žele implementirati novi projekat ili proširiti postojeći uz zaposlenje nove radne snage.

Poduzetnički inkubatori okupljaju male poduzetnike koji tek počinju poslovati ili su u fazi rasta i razvoja i nemaju vlastiti prostor. Upravo inkubatori omogućuju poduzetnicima korištenje poslovnog prostora po vrlo povoljnim uslovima (bez najamnine ili uz smanjenu najamninu) ograničen broj godina. Osim poslovnog prostora, korisnicima su na raspolaganju poslovna infrastruktura, intelektualne i poslovne usluge i dr. u razdoblju inkubacije nakon čega bi trebali postati samostalni i prepustiti mjesto u inkubatoru drugom preduzeću.

Na području Zeničko-dobojskog kantona inkubatori su formirani uz finansijsku pomoć Ministarstva za privredu u Zenici, Zavidovićima i Žepču.

5.2. Mala i srednja preduzeća (MSP)

Malo i srednje poduzetništvo čine najvitalniji i značajan segment privrednog i jedinstvenog prostora Zeničko-dobojskog kantona. Od ukupnog broja uposlenih u sektoru MSP-a uposleno je 65-70% uposlenika. Struktura MSP-a je nepovoljna, premalo je proizvodnih MSP-a, uvoz je veći od izvoza, a stopa neuposlenih procjenjuje se do 40%. S obzirom na potencijal, prirodne i radom stvorene resurse, otvara se realna šansa za razvitak novih MSP-a, a prioritarno proizvodnih.

Prema Zakona o poticaju razvoja male privrede ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 19/06), propisano je da malu privredu čine subjekti male privrede, fizička i

pravna lica, koja trajno obavljaju zakonom dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dohotka odnosno dobiti, uključujući samoupošljavanje i obiteljske poslove povezane sa obrtom i drugim djelatnostima, registrovani kod nadležnog organa, bez obzira na oblik organizovanja i koji:

- su samostalni u poslovanju,
- upošljavaju godišnje manje od 250 lica i
- ostvaruju godišnji promet do 40 miliona KM i/ili čija godišnja bilansa stanja ne prelazi 30 miliona KM.

Prema veličini, u smislu ovog Zakona, razlikuju se mikro, mali i srednji subjekti male privrede pri čemu:

- Mikro subjekti male privrede su fizička i pravna lica koja upošljavaju prosječno godišnje manje od 10 lica i čiji godišnji promet i/ili godišnja bilansa stanja ne prelazi 400.000 KM,
- Mali subjekti male privrede su fizička i pravna lica koja upošljavaju prosječno godišnje manje od 50 lica i čiji godišnji promet i/ili godišnja bilansa stanja ne prelazi četiri miliona KM i
- Srednji subjekti male privrede su fizička i pravna lica koja upošljavaju prosječno godišnje manje od 250 lica, čiji godišnji promet ne prelazi 40 miliona KM i/ili čiji godišnji bilans stanja ne prelazi 30 miliona KM.

Prema Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 15/21), pravna lica u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na mikro, mala, srednja i velika, zavisno od pokazatelja utvrđenih na dan sastavljanja finansijskih izvještaja u poslovnoj godini, prema sljedećim kriterijima:

- visina prihoda,
- vrijednost imovine,
- prosječan broj zaposlenika u toku poslovne godine.

U mikro pravna lica razvrstavaju se ona pravna lica koja ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedećih kriterija:

- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je do 350.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod do 700.000,00 KM,
- prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi izvještaj je do devet.

Mala pravna lica su ona koja ispunjavaju najmanje dva od sljedećih uslova:

- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je do 4.000.000,00 KM
- ukupan godišnji prihod je do 8.000.000,00 KM.
- prosječan broj zaposlenih godini za koju se podnosi izvještaj je do 49.

Srednja pravna lica su ona koja na dan sastavljanja finansijskih izvještaja ispunjavaju najmanje dva od sljedećih uslova:

- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je do 20.000.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod je do 40.000.000,00 KM,
- prosječan broj zaposlenih godini za koju se podnosi izvještaj je do 249.

U srednja pravna lica razvrstavaju se i ona koja prelaze graničnu vrijednost jednog od propisanih kriterija za velika pravna lica.

Velika pravna lica su ona koja na dan sastavljanja finansijskih izvještaja prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedećih kriterija:

- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je 20.000.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod je 40.000.000,00 KM,
- prosječan broj zaposlenih godini za koju se podnosi izvještaj je 249.

U kategoriju malih i srednjih preduzeća treba uvrstiti i obrte (samostalna privredna djelatnost). Oni bi, u smislu preporuka Evropske komisije, spadali u mikro poduzeća, premda oni u Federaciji BiH, u formalno-pravnom smislu nisu preduzeća.

6. REKAPITULACIJA

Na osnovu prethodnog dijela ove informacije donosimo rekapitulaciju osnovnih pokazatelja komparativnih stanja privrede Zeničko-dobojskog kantona za protekli period.

Tabela 49. Rekapitulacija pokazatelja i trendova

Pokazatelji stanja	23./22.	22./21.	21./20.	20./19.	19./18.	18./17.
Indeks fizičkog obima industrijske proizvodnje	90,0	97,3	102,0	101,2	93,6	100,80
Indeks broja zaposlenih	100,34	100,68	100,12	97,50	101,79	104,13
Indeks prosječne neto plaće	111,85	112,12	104,63	103,40	103,93	103,53
Indeks broja nezaposlenih	100,00	96,61	93,24	103,41	92,71	94,78
Indeks izvoza	91,56	114,93	145,21	89,90	89,80	115,0
Indeks uvoza	92,53	137,86	132,13	81,84	95,84	110,3
Ostvarene investicije u nova stalna sredstva	-	124,60	114,53	93,67	109,55	106,31

ZAKLJUČCI I MJERE

Sagledavajući sveukupnu situaciju, a posebno temeljne indikatore stanja, može se zaključiti da je privreda Zeničko-dobojskog kantona tokom 2023. godine poslovala sa tendencijom pada svih pokazatelja u Tabeli 49.

I – INDIKATORI

1. Smanjenje nezaposlenosti;
2. Ubrzan pristup evropskim integracijama;
3. Rast izvoza.

Imajući u vidu usporenu stabilizaciju tržišnih tokova, te uticaj bližeg i šireg okruženja na trend privrednih kretanja, od posebnog značaja je poduzimanje adekvatnih mjera, kao što su:

II – MJERE

1. Poticati privredu kroz adekvatne mehanizme kontrole utroška sredstava;
2. Poticati otvaranje mikro, malih i srednjih preduzeća;
3. Jačati turističku ponudu;
4. Aktivno saradivati sa udruženjima poslodavaca i privrednom komorom na iznalaženju rješenja;
5. Stvarati ambijent za širenje tržišta privrednicima van BiH;
6. Smanjiti i suzbiti sivu ekonomiju kroz jačanje inspeksijskog sektora;
7. Stvoriti ambijent za novo zapošljavanje;
8. Obezbijediti uslove za povećanje konkurentne pozicije privrednih subjekata;
9. Stvarati uslove za povećanje investicija (npr. finansiranje opremanja poslovnih zona, inkubatora i sl.);
10. Uticati i aktivno učestvovati u aktivnostima koje vode ka bržoj realizaciji pristupa EU.

U cilju prevazilaženja novonastale situacije i stanja u privredi, Vlada Kantona će nastaviti sa realizacijom projekata poticaja.

Handwritten mark

Ovim aktivnostima, te realizacijom niza drugih projekata, bit će povećana konkurentna pozicija privrednih subjekata i unaprijeđen ambijent za privređivanje u Kantonu, što će u konačnici rezultirati rastom standarda i svih tretiranih pokazatelja.

